

ఇటీవలి నిర్బంధావాసములు.

విశాఖపట్టణవాసుల సభ.

(మాన్యకీయ బలీభటుని యొద్దనుండి)

I

విశాఖపట్టణము, జూన్ 28:—ఇటీవల మెట్లండు ప్రభుత్వమువారు ఆనీబీజంటు, ఆరండేలు వాడియా గాడ్లకు నిర్బంధ నివాసమును విధించినందునకు తమ యాదాదాని వ్యక్తికీర్తిని వారిని మెట్లండు బిడుదల చేయవలసినదని కోరుటకును, భారతీయుల యభిప్రాయములు అండ్లలకు సమర్పణకును, ప్రజలు స్వనేతకస్తు శివభమును ధరించుటకును ప్రామాణ్యములగు చింతలపాటి నరసింహరాజుగారి కోరికవిన ద జిల్లా సంఘము వారి పక్షమున విశాఖపట్టణాన్నిపులు విప్లవీయ పురపంచ దిరమైనందు మొన్న సాయంకాలము 5-30 నిమిషములకు సభ చేయించిరి సభకు 500 సభ్యులు వచ్చియుండిరి. సభ కలం కరించినవారియందు న్యాయవాదులను, పురప్రముఖులను గాక 60 మంది వక్తరులను, కొందరు మహావ్యక్తియు లును చాల నుండి ప్రామాణ్యములు నుండుట చాల సంత్సృష్టికరము. వారియంద చాలమంది పొరుగువారును కలగరి. పొరుగుదొడ్డి కచ్చికవారి యందు అతి అప్పుడు పంతులు మంథా మూగ్యనారాయణరావు పంతులు గుండాల రామచంద్రరావు పంతులు ఆచంట నేంకటరావుపంతులు గార్లు ప్రముఖులు. వడ్డాది జగన్నాధరావు బి.ఏ.బి.ఎస్; ఆనాబిలు భూపతిరాజు పోకటపతిగజు బి. ఏ బి ఎస్; ఆనాబిలు ఆకెళ్ల మూగ్యనారాయణరావు బి ఏ; ప్రభల లక్ష్మీనగసి.హము బి.ఏ. బి. ఎస్; జక్కనపల్లి నారాయణమూర్తి; ఎనవండ మాధవ నారాయణ; చింతలపాటి కన సింహరాజు; చిర్రావూరి లక్ష్మీనారాయణ; వెల్లూరి దుర్గా ప్రసాదరావు; కట్టల వేంకటరావు; సీమనపల్లి సత్యనారాయణ; పులిగడ్డ సత్యనారాయణ; బుర్రా హూగ్యముకాశ్రీ; ప్రాశాసరు బులుసు రామబోగారావు; కాశీ సోమయాజుల నారాయణరావు; మండవల్లి అప్పల నరసింహనాయడు; భమిడిపాటి కమ్యూన్యకాశ్రీ; మారేపల్లి రామచంద్రకాశ్రీ, కంఠం సీతారావుగార్లు మున్నగువారనేకులు సభకు వచ్చి యుండిరి.

అగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిన మా. ఆకెళ్ల మూగ్య నారాయణరావుగారు అంగమునందు ప్రాసి తెచ్చిన యుపన్యాసము చేసెరిరి. వారి యుపన్యాసమునందలి ముఖ్యంశము లను క్రింద వివరించుచున్నాను:—సభయొక్క యుద్దేశము అత్యుక్తమైన బాధితప్రాముఖ్యము కలదనియును, అవిధముననే భారతవ్యతిరేకం దెల్లడలను యోచింపబడినదనియును స్వరాజ్యభజము క్రిందను గాని, స్వపరిపాలనా పతాకము క్రిందనుగాని పని చేయు ప్రజానాయకు లందరు దొరతనమువారి కృత్యములు హానికరము లనియు అసంతృప్తికరము లనియు ఆనందముగ కలతన జనింపజేయునని యనియును దృఢముగ తెలియపరచుచున్నాను. దేరాభివృద్ధిని గురించి పలుకెందలగు ఈమధ్యే బాధితప్రాముఖ్యము గల ప్రజానాయకులందరు ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధ ప్రవాసక్షేత్రము మొదటికి కోడనే కార్యము మించుచున్నదని యెంచి స్వరాజ్యప్రాప్తియందు తమకుగల దృఢాభిమానమును, స్వరాజ్యమునకును, దేశీయ మహాసభ మహ్వరీయ సభలనల తీర్మానింపబడిన స్వపరిపాలనానిధికిని గల భేదరాహిత్యమును నూచింపుచు అతి త్వరితగతిన ఏకీభావమున దేశనేమకై మోహరించుచున్నాను ఇందువలననే ప్రభుత్వము వారికి ఈనిషయమై దేశీయులకుగల గంభీరాభిప్రాయము ద్యోతకము కాకుండుట కోరనియము. ఇట్టి నిర్బంధములనల కలుగునని యపేక్షించిన కార్యములకు వివర్యములే నిధించుచున్నవి. శాంతిభూయిష్టమైనట్టియు, రాజభక్తి పూరితమైనట్టియు దేశము దండెట యీశ్రవాసనందడముల నలన ప్రజల హృదయము సంతాపముజెంది, కంపిల్లి కోపావేశ భరితములై భారతీయ జాతీయ హృదయాంతగతముగ ఉన్న తాదర్శముగ స్వరాజ్య ప్రాప్తికి ముప్పు వాటిల్లెనను గొప్పభీతితోడను, స్వరాజ్య విషయమై స్వాతంత్ర్యముతో పనిచేయు నిర్దోషు లగు దేశనేవానితులకు నిర్బంధావాసక్షేత్రము విధింపబడుచుండుటవలన ఆదర్శమునకును, తన్నిర్వాహక కార్యదక్షులగు వ్యక్తులకును హానికలుగుచున్నదను నభినివేశముతోడను, వికకంఠ్యముగ ప్రభుత్వమువారి కృత్యము తప్పక తప్పని బిగరగా ప్రోషించుచున్నది. అంగప్రామాణ్య

మునందు నిక్కచ్చుగు పొరులమేని, భారతమాత గన్నసంతానములమేని, మన యున్న తాతయములను ప్రభుత్వము వారి సమక్షమున కొంకక నొక్క కక్కాజింతుట మనముఖ్య విధి. ఆంగ్లేయ సామ్రాజ్యమునకు స్వపరిపాలనము జీతగ్రహని మెట్లండు ప్రభుత్వములానతిచ్చిరి. అదవలంబనను తత్ప్రాప్తికి కలయు ప్రయత్నములు త్వరితగతిన జేయుట మాత్రము దూష్యము.

విప్లవీయ మహారాజ్ఞి శాసనమునందు బంగరు టక్కరములతో విధింపబడిన అమూల్యవాక్యంతెలిసి, సంస్కరించినచో ప్రజాభ్యుదయమునందే మా శక్తియు, తత్సంతృప్తి జీవనమునందే సామ్రాజ్యభద్రత్యమును తత్సంతృప్తి తయందేమా సారితోషికమును"గలవని నచించిన మహోదారవాక్యములు విన్నవము లయ్యెనా? ప్రజాసంతుప్తికి భంగకరములగు కార్యములు ప్రభుత్వానన సమర్థములగు కార్యములా? జాతి ప్రభుత్వములు కూడ భారతీయులు ఉదాసీనభావముగలవారై యున్నందున గాజ్యపరిపాలనమునకు, అధికసానుభూతిని గడపవలసల నునని శాసించి యుండలేనా? ప్రభుత్వాననసానుభూతి గాజ్యకరమునిర్వహించినచో ప్రజాసంతుప్తికివలయు ప్రయత్నముల గావించు ప్రజాభ్యుదయ రంజకములగు ఆదర్శముల నుచితగతితో పిచ్చి పాలించుచు సమ్యాదముగూర్చుట రాజభక్త్యుగానా? సప్తగు ఎడ్వర్డు సార్వభౌముని శాసనము పరికించినచో కప్ర ప్రభుత్వమునందేయుం కాలక్రమమున స్వాంత్ర్య ప్రతిష్ఠాపనముల మెప్పు జెందింప యత్నిములు జరుపబడుచుండెననియు రాజప్రతినిధి మున్నగు సంప్రతివ్యుల నివేదనముల నలన అట్టిమెప్పు అవ్వరీతిని వృద్ధి జేయుతరుణము సుగుకూరినదనియును, భారతీయులతో ప్రముఖులు ఆంగ్లేయపరిపాలనము వలన సహజములై పోషితములైన యున్నతాభిప్రాయ వశమున భారతీయులు ఆంగ్లేయకార్యమున సమానాశవాత్ములనియు శాసన నిగ్మాణమునందును ప్రభుత్వమునందును అధికపరిచయము వాంఛించిరి. అట్టి వాంఛితము లవ్వరీతిని నెరవేర్చినచో ప్రభుత్వాధికారమునకు బలపాతకమగును గాని దుర్బలపాతకముకాదు " ఈయుదాహరణములు కనుపడుచున్నవి. కడపటి వాక్యమును చక్కగ గమనింపుము. ప్రజావాంఛితముల వ్వరీతిని నున్నించి నెరవేర్చినచో ప్రభుత్వాధికారమునకు బలముజేయవలసిగాని దుర్బలము కాదని ప్రభుత్వాననము నుదాహరించుచున్నది. అట్టిచో మనము శాసన సభలకు అధికస్వాంత్ర్య మొసకవలయునని కోరుటయం దుపద్రవమేమి కలదు?

స్వరాజ్యప్రశంస ముదిరుతికప్పిన బీజంటుగారి యూహాజన్యగు భూతము గాదనియు, చిరకాలము నుండియు నీనుయాయును మనదేశమునందును, చిరపరచితముగు వశయనియు అగ్రాసనాధిపతి స్వరాజ్యము గురించిన సందృఢమునందు తెలిసియుండిరి. నిర్దోషియా రాజ్ఞి మొగ్గు జాతి సార్వభౌమునివలకు దయచేయవలసిన శాసనముల నెత్తికొని క్రిందివిధమున గడిచిరి:— సమాజుదత్తములగు పరిశ్రమముల పరిపాలించు తరుణ మిప్పుడు తేటఘమామెను; కాన విజ్ఞానప్రమా అంగ రాజ్యకేంద్రము అల్ప దృష్టి ప్రపాదమున భరత కన్న భావి మహోదయమును బాగుగ తలకింపజాలక భారతీయులను భగ్న మనోగంధులు గావించక భరతవంశమున సామ్రాజ్యంగములగు వ్యతంత్ర్య దేశములతో యూనసికిని నలంకరించు నట్లు చేయుదురు గాక! ప్రభుదత్తములగు ప్రజాస్వాంత్ర్యములు పరిపాలకుల వక్రగతుల నాటించబడకపోవుట హృదయకంటకము.

తరువాత వారు బీజంటుగారు గురించి మునుపును యిట్లు తెలిపిరి:— ఈ తరుణమునందు మనముగల అపరిమితాభిమానము గలిగి స్వాతంత్ర్యముతో యానర్హుక్తి యుత్తులను నినియోగపరచి మనకోరమ సామ్రాజ్యమునందు. ప్రతిపాదనకు గల పట్టుస్వాంత్ర్యమును సంపాదించ గడగి, యిక్కట్టులపాలు పడిన బీజంటుగారు మెడల గుర్రపేరము భక్తిని, విశ్వాసమును, గమనగమనతో కృతఘ్నులగుచును. బీజంటుగారు సామాన్యరాలు కాదు. దివ్యజ్ఞాన సభాభక్తుగారై నాగరక ప్రపంచమునకు బిష్టాన వివేక విద్రాజులగు, నిద్రచ్చిభామణులగు నేలకొలన యాచరములగు. ఈనిర్బంధ ప్రవాసము వలన భారతవంశమునందు ననించిన సంక్షామణము ప్రపంచమునం దంతట నుండువీర్ముల విక్రమిల్లి ప్రతిభ్యులతో మూర్ఖింపకమానదు. ఆమెకు ప్రవాసనందడము కష్టమాత్రము కానేరదు. కాయమునకు కీడు అంతరాత్మకు కీడులేదు. అని ఆమె ప్రవాసమునకేగి యుండును. కాని తత్ప్రాణమున

జనించు కష్టాలమును ప్రభుత్వము వారు గమనింపరై. ప్రభుసేవయందు ప్రజాసేవయందు వయసుగడిసిన జ్ఞానాధికులు పూజ్యులు వందనీయులు సకల సుబ్రహ్మణ్యులగు మొదలగు నేతలు స్వరాజ్య విషయమై ప్రజాభ్యుదయమును నిక్కచ్చముగ వ్యక్తపరచి యుండిరి. అచిరకాలమున స్వరాజ్య ప్రాప్తికి నేతలుజేచియున్నది. ఏమేగుకో బిలచినను రామన్నది రాక తప్పదు.

మూతనజాతీయ వికాసమును గురించి మహానీయు లనేకులు ప్రశంసించి యుండిరి. భారతజాతీయ నాళములు నూతన దీపధారా ప్రవాహపరిపూరితములై యుండ దివ్యాదర్శ సందర్శన సంకల్పములై భారతభ్యుదయమును వికసించి నూతన శక్తి విజయములై యుండుట ప్రభుత్వమువారు గురైరిగినదే. ఈ యాదర్శములు, ఈ పరమానముముఖ్యముగ ఆంగ్లేయ నాగరికత, పరిపాలనము, అంగవాద్య మతశ్చముల వలననే ప్రస్ఫుటములైనవి. కావున ఆశ్రయంకర్తృములగు అత్యున్నతాదర్శముల సంస్థితై ఆంగ్లే ప్రభుత్వము తోడనడచాలదా? సప్తగు ఎడ్వర్డువక్రవర్తి శాసనమున లిఖింపబడిన తెంగున భగవద్రక్షణమునకు కృపనలనను, అనోగ్యప్రేమాను బంధునివేకమును గృహింపి, ఏకాలము నందును ఏప్రభుత్వము నందును ఏప్రామాణ్యమునకును ప్రభువులకు గాని ప్రజలకు గాని యలవడియుండని మహాత్మావ్య సంస్థితై తోడ్పడును గాక యని ముఖింపింపవలనా?

తీర్మానములు

అగ్రాసనాధిపతి యుపన్యాసమైన మొకను మొదటి తీర్మానమును ఆనరబిలు వేంకటపతిరాజు గారు పాపాదింపిరి బీజంటుగారు, ఆరండేలు, వాడియా గాడ్లకు విధించిన నిర్బంధశిక్ష అన్యాయమైనదనియును ఆంగ్లేయుల వ్యక్తిస్వాంత్ర్య దర్శములకు భిన్నముగ నున్నదనియు ప్రభుత్వమువారు బీజంటు ప్రభుత్వముల విషయమై జరిపినచో చక్రవర్తుల సంతేజములకు భిన్నముగ నున్నదనియును, వారి వెంటనే విడుదలచేయవలసినదనియు, స్వరాజ్యప్రాప్తి కొరకు ప్రజలు శాసనసమ్యుతముగ నిరంతరాంతరము చేయవలసినదనియు, బీజంటు నిధికి ధనసాహాయ్యముచేసి చాలమంది స్వరాజ్యసమితియందు చేరవలసినదనియు, మన మనోభావములు ఆంగ్లే ప్రజకు సమర్పింట్లు ప్రజలు స్వదేశకస్తుశివభము ధరించవలసినదనియు, తీర్మానము కోరుచున్నది. ఈ పాపాదకులు ఆంగ్లే భావముగు చేరిన వ్యాసమునందలి కొన్ని విషయముల నిట నుదహరించుచున్నాను:—ప్రస్తుతపు విషయదత్త ప్రభాతమునకు ముందు వ్యాపించు అంధకారమువలె నున్నది. భరత వర్షాభ్యుదయ తత్వగు లందరున్న తివతత భేదాభిప్రాయములను మగచి జాతీయాన్నత్యమునకై యేకభావబద్ధులై పాటుపడవలసిన తరుణమిది. మనము శుష్క-వాక్యములతో గాకను మన సారాపనిచేయుచున్నామని అధికారులకు వ్యక్తమై భరతవర్షాభ్యుదయమునకు మనమందరము యథాశాస్త్రీయముగ అన్ని విధముల కృషిచేయ దృఢనిశ్చయులమై యున్నామను స్థిరప్రకృతి మనమాతృదేశానురాగము మైజము కలిగింపగలదు.

భరతవర్షమునకు స్వపరిపాలనము ప్రసాదించిన యెడల తమ ప్రస్తుతపు సుఖిస్థితికి కొంతవరకును, భంగము కలుగునని ప్రోషించు ఆంగ్లే ఇండియను ప్రతికల భావము మనకు వ్యక్తమే. ప్రస్తుతము దేశమునం దవలంబితమైన నికోధ ప్రజాభిమందిదని పట్టరాని సంతోషముతో చంక తెగజేయు కొందరు భారతీయుల ప్రకృతి కేనలము స్వాతంత్ర్యప్రసాదమైనవారి మాతృరాగాభావమును, వారి సంకుచితమానసమును బయట పెట్టుచున్నది.

ఆనీబీజంటు ప్రభుత్వము జరుపుచున్న యాంక్షాశనము వలన దేశమునందలి శాంతికి భంగము కలుగుచున్నదని రాష్ట్రపాలకులతో కొందరకు తోచినట్లు భరతవర్ష వ్యవహార కార్యదర్శి నుడిచిన వాక్యములు ప్రకటితములైనవి. ఇందు యథార్థము లేదని మనము ఖచితముగ నుడవగలము. స్వరాజ్యాంక్షాశనము పరిపాలనమున కేవిధముగనైన భంగకరముగ నున్నదని గాని స్వరాజ్యవాదులు దేశమునం ద శాంతి పుట్టించుటకు యత్నించుచిరని గాని వారు పడిన యభిప్రాయము సరికాదని మనము గుంటూపథముగ నుమనగలము. గూర సంకల్పములనందియు మనకు స్వరాజ్యము విచ్చేవనున, అంగరాజ్య కేంద్రములు వాగ్దానములు చేయుచు నేయున్నాను. అట్టిస్థితియందును మనకు యిబ్బందులను నుదహరింపవలె తెలిపి మనకు స్వరాజ్యము ప్రసాదించుచునికోరుట కూడ దేశక్షేమమునకు భంగకరమైనయశాంతియైయినచో మనము నేరథులమే! కావచ్చును. ఉదకచండలము

π ο δ π ο υ.

ఏదేశమైనను అభివృద్ధి గాంచుటయు ననిన, అందు
జనులందఱును సద్బుధులగు న్నితరులు కాకలేనని నేపథిప్రాయపడు
చున్నాను. అందు ముఖ్యముగ భారతేశము జౌన్నత్యము
సేంద్రుడైనని వాంఛించు నవసరమున యెల్లదను నుపద్బుధు
లగువన్నులగుట ముఖ్యము. దేశభక్తుక్రమముదగు గోఖలే వ.హా
శయు డిట్టి అభిప్రాయమును వ్యక్తపరించెను. నున ఆతయ
నులన్నయు కలకంఠము కాకలయు నెడల మరకు సుగుణ
లగున్న అభివృద్ధుని యాతి డనేకసారు లుపన్యాసము
లలో వక్కాణించుచుండవారు. ఇట్టి సదభిప్రాయముతోడ
నే యాతడు భారతదేశ సేవా సంఘమును ప్రతిస్థాపితము గావించెను. రాజకీయ నీచమును అధ్యాత్మిక భావోపేతము గావలెనని
యూహించువారును చెప్పుచుండువాడు.

[illegible][illegible]

దేశసేవాకీలాపాలు గాని, నిజమగు పరివర్తనమున
వాంఛించువారు గాని, కివాహీతులైనవారు, ఆవివాహీతులైనవారు
బ్రహ్మచర్యము నాచరింపవలెను. శ్రీ పురుషులు ఈ జన్మము
లోను, తాతాపు బుద్ధులులలోను యెక్కడు స్నేహభావ
ముతో నుండుటయే వివాహముయొక్క యద్వైతము. వివాహ
మునకు మోహభావముని నాకు స్ఫురించుటలేదు. ఏది యెట్లు
వ్వను, అశ్రమవాసులైనను మునున ఆచరింప వలయును.

ఇంద్రియ నిగ్రహమును కోసినా రెట్లయు మితాహారమును చేయకలేదు. ఈ నియమము కష్టమైన మైనను కావలసివలెనను బోవుట మాని, ఈ ప్రకారధర్మముల కజ్ఞించి, మన జీవనాధారమును ముఖ్యాహారమునే భుజించి, అంతటితో తృప్తిపొందినగాని మనము కష్టమలకంలే కష్టములను గురుము.

ఒక విధముగ మన మందరమును చోరుల పనియే నా
అభిప్రాయము. నాకు ముఖ్యముగ కలయు వస్తువులకంటె

నెక్కువగా నొకటియొద్దనుండి తీసికొని నేను వానిని ఉపయోగింపకుంటి నేని, నేను దొంగనగుచున్నాను. ప్రకృతి మనకు అపరమగు నన్ని పదార్థములను మాత్రమే యిచ్చును. అందుచే యెవరికి ముఖ్యముగ కలయు వానిని వారు తీసికొని తృప్తి నొందిన యెడల, దేశములో నెవరును అపారములేక మరణింపరు. కాని భాగ్యవంతులు తమధనమును పర్యవేదించునట్లు చేయకలెని నా ఆభిప్రాయము కాదు. నాకు కలయు పదార్థములకింట నెక్కువగా నాకర్థము యెడల, వానిని నేనొకరి కిచ్చినేయవలెను. మనదేశములో రెండక్షులయః ఒక ప్రాట భోజనముతో ననే తృప్తి నొందవలసి యున్నాడు. ఈవిధమున వారు కట్టిబట్టెము, కుడువగూడును లేకున్నతరి చనము వస్త్రాలంకృతులనై, కడుపార భుజించుట న్యాయము కాదు. కావున మనము, వీరదక్షిణార్థము స్వార్థ త్యాగబుద్ధితో, ఉపవాసమునై నను చేయవలెను.

ఈ ప్రతిమ వెల్ల వాడలను అవశ్యముగ వాగింపవలెను. స్వదేశీ శీవకమును, స్వదేశీకోద్యమమును చూచు తెలివినవిషయములే. మనజననములను తృప్తిపరచుకొనుటకు పోరుగువానిని వదిలి పరులయొద్దకు పోవుట వ్యాయము కాదు. మనకు వలయు సరకులు పొందాయిన ద్రవనివద్దను మదరాసున ద్రవనియొద్దను నున్నవి యనుకొనుడు. అప్పుడు సరగరాసున ద్రవనివద్ద నున్న సరకులనుకొనుటయే మనవిధి. అనియే స్వదేశీయని నాఅభిప్రాయము. మిఠాపల్లెలలో నుండు తిరుమంతి తెలివిజిత్తునవాడైనను, వానిని వదిలి నేర్పరియగువానికోడకు నురియొక స్థలమునకు పోరాదు. ఇంకను, మిఠాయూరి నుండు తిరి పట్టాయుననుపంపి, ఆతనికి తన కృత్తిని బొనుగ నేర్పింపవచ్చును. అనియే స్వదేశీ. కావున, హిందూదేశమున మనకు దొరకని కస్తువులను మనము వర్జింప యచ్ఛింపవలెను. మనకు వలయునవ్వులు లనకములులేవు. కావున నట్టికష్టమును తొలుతనే యెల్లవారును అనుసరింపవలెను.

హిందూ దేశము లోని విద్యాధిపతి తెల్లరును భయభ్రాంతులగు చున్నట్లు నాకు తోచుచున్నది. మనము నలుగురిలోను మాటలాడ నవసరము లేదు. మన నిశ్చితాభిప్రాయములను వెల్లడింప నక్కరలేదు; మన ఆభిప్రాయములను రహస్యముగ వెల్లడింప వచ్చును. మానవతమును ప్రానినయెడల, నే నేమియు చెప్ప నవసరము లేదు. మనము సభలలో మాటలాడినయెడల, మనకు నమృత లేనివిషయములను విూడ నచ్చట వ్యక్తరచుట సంభవించును. మనము భూవంతుని కొక్కనినే భయపడవలెను. ఆట్టివారు మన హృదయ లక్ష్యము చేయుదు. నిష్ఠయు మే బ్రాహ్మణునకు ముఖ్యగుణమని భగవద్గీతకుండు చెప్పబడియున్నది. మన మరెన్నియ నెరుంగుటకు పూర్వము, మనము, హిందూ దేశ భౌతికాగ్రహమును చేహుచ్చి నాన్నించుటకు ముందు మా కి నిష్ఠయుగ్రహమును భూవంతునిచ్చించవలదా?

ప్రస్తుతము హిందూమతమున కీ విషయము కళింక
నాయకముగ నున్నది. ఈదురాచారము నున పూర్వజన్మండి
ననున వచ్చినదని నేకనమ్మకముననున్న బాతులస్థితి మిగుల
విచారకరముగ నున్నది. కావున స్వల్పమున లెకుతీసి ఈ
విషయమై యుత్తమును సకలమనలెడు, కావున ఈ ఆశ్రమ
మున స్వల్పమున దేశభాషా మూలకముగ నిచ్చి నర్థసింపవలె
నను విషయమును ఆశ్రమవాసులు గ్రహింపవలెను.

మతేభానవరహిమము లగు రాజకీయములవలన లాభము లేదు. రాజకీయములు మాన జీవితములో సెక్కుభాగము. మాన జాతీయ ప్రతిస్థాపనములను గూర్చియు, దేశీయాభివృద్ధివిగూర్చి యు ముము బాగుగ నేర్చుకొనవలెను. అంకిల కీ విషయమై చునకు పిన్న నాటమండియు లేనది తక్షణ మవసరము, కావున యీ ఆశ్రమవాసులకు దేశములోని నూతన జీవనతత్త్వము దేశీయ ప్రతిస్థాపనములు మున్న గు విషయములు నేర్పబడును, కాని మనకు మరలవిషయార్జ్జనము అత్యవసరము.

అలహాబాదు, జూన్ 23:— వర్తమానమున హైందవ
పక్షాలములందు పైనివిలు చాల బాగుగ సమావేశ మగు
చున్నారు. ప్రాత్ర తేజోదమలందరు వర్తమాన సంక్రమ
మున మహాత్మార్థములను గానించుటకు ముందరింజేయ
చున్నారు. కార్మిక దళములు విప్లవమున సమకూడుచున్న
వని పరిగణింపబడితే వాయువునది.

సందు జరిగిన భావన సభాసమావేశమునందు, వెంటిండు ప్రభుత్వపురపు యా ద్భుత కో ప వ్యాసమునందు నిష్కల్మష భావముతో పాలిపిన వాక్యములందు, పూరు నేటియ సభావేదములకు సమములుగా గాన భావమున కేదము లేకపోయినను, తరువాతన ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన సంకేతమునందు, చెనుకట్టిభావ మెంతమాత్రము లేక పోయిన వెంటిండు ప్రభుత్వవేదాంత మదీనియ వ్వాదు. అట్టిది అంగ్లరాజు నీతిజ్ఞులు భగవద్ద మకట్ట రాజ్యనీతి భ్యమును చరచిపోయి దేశీయసహసభావ్యమును, సరిపించెదనని నేను నిశ్చయించుచాను. పరియెట్లున్నను, వివిధప్రాంతములందుక భావతయ వా యకులు తెలియజేసిన సంగతులనుబట్టి దేశీయసభావ్యమును కును, అనినీజంటు యవకమించిన స్వరాజ్యవాదమునకు లభ నుంతులు భేదములేదని, ప్రభుత్వమువారు నిష్పటికి ప్రసించి యుండవచ్చును. భగభావము మరలతి స్వత్తనగుట కింపదరు తును, స్వరాజ్యసమితియందు చేరని వాడయి వెంటిండుయందు చేరవలసియుండును. అనినీజంటు యందును, ఆమెయనలించి చిన యద్యోగమునందును మనకుగల సర్వాభమును కనబరచుటకు ఆమెపేరిట నెలకొల్పిన నిధికి నుపయోగము భగసాహాయ్యము విడిచిగ నేయుదుముగాక!

ఎస్. టి. ఎం. ఆర్. మంగమ్మశెట్టిగారు	500
ఎస్. పట్టాభిరామ రావుగారు	1000
బి. ఎస్. కె. ఎల్. విజిల్ కనోగారు	4500
దివికలంకి: సి. మోహన్, బిల్. అర్పణేశ్వర తె. కె. పి.	
పావరుగార్లు	20000
ఎం. అనంతకృష్ణ నాయుడుగారు	15000
గద్దె లంగయ్యగారు	100
కొనగండ్ల నరసయ్యగారు	300
ఉదతా వెంకట రామయ్యగారు	200
ఎల్. బి. జులెల్ కార్కర్ గారు. సి. బి. ఆర్. మోహన్, పి.	5000
శేరిలింగంపల్లి సతీగారు	3000
పి. ఎల్. ఎస్. ఎ. ఆర్. అన్నామల శెట్టిగారు	2000
ఆర్. ఎం. ఏ. ఆర్. ప్ర. ఆర్. ఆర్. ఎం. అరుణా	
చలశెట్టిగారు	16000
మా. డబ్ల్యు. మా. బి. గారు	6000
కె. కె. శ్రీకృష్ణం గారు	500
కె. రామచంద్ర అయ్యగారు	1000
గడ్డం నిర్మల గారు	200
కె. పి. పాకు మాస్టరు సతీగారు	200
రామన్న బ్రాహ్మగారు	1500
డబ్లియం. కె.కె. మాతంగిగారు	6500
ఎస్. టి. ఎం. ముత్తయ్యశెట్టిగారు	100
ఎ.ఆర్.ఎం.పి.ఎల్.కె. ఎల్. పరినియప్పశెట్టిగారు	1500
బాబియప్ప గొడగారు	200
కె. రామాంజనేయగారు	500
శ్రీ కె. ఎస్. ఆర్. ఉదయోత్తమగారు	
యశవరాజుగారు	500000
పిల్లలపట్టి అంజనేయలుగారు	200

కలకత్తా నాగు బిలి:—తై బొద్దొద్దొగుల ప్తే నిక కాళి
కు మార్చి పేయట కలకత్తా, వారిస్థానము నియోగించుటకు
తనికానా చొరకకాపుటకులనను యధార్థంకము సంజీవము
తస్సాములా 10 బొవధాలములు మునిపేయబడెను.
తస్సాములా తనిపేయరున్న 7 రు 20 పం. 10. తనాస్థాన
స్థులను, 7 రు 20 వారిస్థానము మెడికలు తనిపేయటము గజు
లును, 7 రు 20 తనిపేయటము గజులను, 17 రు 20 తనిపేయటము గజు
లనును కలకత్తా తనిపే గజుల బడిరి.

జూలై, 21 వ తేదీనా ఉత్తరము వారుములో 1480
 మంది వ్యాధిగ్రస్తులైరి. 1182 మృతిమొందెరి. వృకులనంభి
 రాష్ట్రము లననకా మో క్రింద ప్రకటితము: — బొంబయి
 434, వనరాదు 18, మంగరాష్ట్రము 4, నీహారు 41, నంద్యు క్త
 రాష్ట్రములు 221, పంబాలు 89, బర్మా 92, మధ్యపాక్షి
 45, మైసూరు సంస్థానము 77, హైదరాబాదు సంస్థానము 40,
 మధ్య హిందూస్థానము 17, రస పుత్రస్థానము 74, కాశ్మీర
 దేశము. 10

వివేక నిధి.

బుద్ధిమంతులైనవారు హిందూదేశ మిప్పుడే పరిపూర్ణముగా స్వరాజ్యము ననుభవించుటకు సంసిద్ధమైయున్నదని చెప్పి జాలరనియ్యి, ఇప్పుడున భారతీయులెల్లరును మిగుల జాగరూకతతోడను, ఓర్పుతోడను వర్తించుననియు వికసించుచుచున్నారని చెప్పియున్నారు. అందుచే, పెండ్లెండు ప్రభువుగారి మాటలను, కార్యములను మహారాజుగారి నాకర్షణములకు విరుద్ధములుగ లేనందు, అందుచే శ్రీవారి వర్ణ మిగుల సందర్భమైనదనియు, కురుపామురాజుగారు వీరిని సమర్థించుచున్నారు. మహారాజుగారి వాక్యములను పత్రికలు విమర్శింప కుండటయు, పెండ్లెండు ప్రభువుగారి మాటల మూలమున ప్రజలెల్లరును ఆగ్రహపూరిత మానసులగుటయు చూడ కురుపాము రాజుగారికి ఆశ్చర్యముగ నున్నది. ఒకవేళ, వికసించు మహారాజుగారు, పెండ్లెండు ప్రభువుగారు చెప్పినమాటలనే తూచాతప్ప కుండగ చెప్పినారని అనుకొననను, మహారాజుగారు వ్యక్తికరించి సత్యప్రాయములను ఇతరులు తమయొద్ద ప్రకారము అంగీకరింపవచ్చును, లేదా వర్ణింపవచ్చును. తాము సంస్థానాధీశుల మగుటచే, బ్రిటీషుఇండియా పరిపాలనమున జోక్యము కలుగలేనికొనజాలమని అనేకసారులు వీరు వక్కాణించియున్నారు. కాని తమవదలి వలనవడినంత వరకు, హిందూదేశాశయములను నిర్ణయముగ నిండ్లెండుదేశములో వెల్లడిచేసియున్నారు. బుద్ధిమంతులైనవారు హిందూదేశమున కీతనియనున పూర్వపు స్వరాజ్యమును చేకూర్చునని చెప్పటలో వికసించు మహారాజుగారు సర్వముగనే పటిష్ఠులున్నారు. దేశము సభవారుగాని మట్టిము సమితివారుగాని, హోముగూలు సంఘమువారుగాని, హిందూదేశమునకు తక్షణమే స్వరాజ్యము లభింపవలెనని కోరుటలేదు. యధావశ్యమున సాధ్యమైనంత త్వరలోకొన్ని నెలల తరబడి ననుసరించి, స్వరాజ్యావేశ్యలన్నియు మార్గదర్శకములగు స్థిరసంస్కరణములు జరుగవలెనని వీరు కోరుచున్నారు. హిందూదేశములో నెల్లరును ఈక్షణముననే స్వరాజ్యమును వాంఛించుచున్నారని చెప్పవారికి సంగతిసందర్భములైనను తెలియకపోవలెను, లేదా వీరు మహాపూర్వకముగ నిజపరిశీతులను గప్పిపుచ్చి యత్నింపుచుండకలెను. సామ్రాజ్యవాద సభలోని యెన్నికగ్రహము కోరుచున్న సంస్కరణములను ఆహారించుచు, రాజకీయ సమితుల కార్యముల నంగీకరించుచు వికసించు మహారాజుగారు మన ఆశయములతో, తాము ఇంగ్లాండులో నిచ్చిన ఉపన్యాసములలో నెల్ల ఎక్కడును సానుభూతిని వ్యక్తీకరించిరి. సామ్రాజ్య సభలో నెల్లపుడును హిందూదేశముకూడ పాల్గొనవలయు ననియు, ఆదేశ పరిపాలనా విధానములను ప్రకటించుట ప్రభుత్వమువారి విధి అనియు, ఆదేశమున జరుపబడు రాజకీయ సంస్కరణములు భారతీయుల భావప్రేరేపకముల కనుగుణముగ నుండవలెననియు, వికసించు మహారాజుగారి గొంతున వక్కాణింపలేదా? హిందూదేశప్రభుత్వము ప్రజల కుత్సితవాది కాని యెడల, సామ్రాజ్యసభలలో నీదేశముయొక్క సలహా నెల్లు దీసికొనవలను కలుగును? కావున పెండ్లెండు ప్రభువుగారి ఉపన్యాసము మహారాజుగారి భావములతో నెట్టి సందర్భములలోనైనను అనుకూలముగ నున్నదో లేదో నిశ్చయపాతబుద్ధి గలవారెల్లరును తెలియకపోదు. హిందూదేశముయొక్క న్యాయసమ్యక్తమును కోరికలను సానుభూతితో తిలకింపవలెనని అభిప్రాయమున్నటుల గవర్నరుగారి మాటలవలన నెంతమాత్రమైనను వెల్లడి యగుచున్నదా? ఇంతే కాక, వీరియపన్యాసమువలన గవర్నరుగారికి ఇండియాదేశపు ఆదర్శములపట్ల దురభిప్రాయము లున్నట్లుకూడ తెలియుచున్నది. కురుపామురాజుగారు, వికసించు మహారాజుగారి యపన్యాసమును సరిగాధినినయెడల, గవర్నరుగారి వాక్యములు, వీరి ఉపన్యాసములతో నేకీభవించుచున్నవని చెప్పరని కోరుచున్నది. భాద్యతగల అధికారులగు గవర్నరుగారి మాటలకును, ఇతరుల అభిప్రాయములను తెలుపు వాక్యములకును చాల వ్యత్యాసము గలదు. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము క్రియా రూపమును రాల్చి శక్తి హాస్యమైనదో దాని మూలమున నెట్టి ఆందోళనమును జరుగనేరదు. కాని, మనదేశములోని స్థానిక ప్రభుత్వముల వారందఱును ఒకేవిధముగ వర్తించుచుండుటచే స్వరాజ్యావేశమును నిరుత్సాహపరుచుటకై దొరతనమువారు భూమి కొని నట్లు అగపరుచున్నది. బ్రిటీషువారు లనేకములు కాననచ్చును.

మన్నవి. గత దినమున నెల్లలో విప్లవజనిత సంస్కరణములను వాంఛింపరాదని పెల్లుబిగిస్తూ ప్రభువుగారు వంగదేశములను మందలించెను. వీరు కోరు సంస్కరణముల స్వభావ మిట్టిదే యని రాజప్రతినిధిగారి అభిప్రాయము కాబోలు! వీరిసెంటుమెంటుగారిని ఆమె సహకారులను నిర్బంధింపవలెనని లహలు చేయుటచే ప్రభుత్వమువారు కఠినకానన ప్రయోగవిధానమును అనుసరింపయత్నింపుచున్నట్లు యెల్ల రకును తోచినది. ఈ సంగతులెల్లరును మహాధిక మగుటచే దేశమున ఆందోళన మెక్కువైనది. భారతీయులందరిలోను తాముకొంత విభావనిధులమనియు, దేశములోని నిజస్థితిని, భయమును వెల్లడించు సర్. సుబ్రహ్మణ్యస్వయం. గారికంటి ప్రముఖులు ఆనాలోనానాంశము చేయు తెలివి కలవారవనియు, కురుపాము రాజుగారి అభిప్రాయము. నిరంకుశాధి కారాగ్రహసంపాదన ప్రయత్నములు గవర్నరుల అనుగ్రహ సంపాదన ప్రయత్నములకు పరిణమించుచున్నవనియు కాలక్రమమున ఇండియా దేశపు పత్రికలలోని భావతీక్షణముగ నగుచుండుటయు ఆచార్యులగుచున్నదనియు, కురుపాము రాజుగారు వ్రాసినమాటల మిగుల అసహ్యకరములుగ నుండి వీరి ఎప్పేటు (Kurupam) నామమును సాధకము చేయుచున్నది. వీరివైచేయు విమర్శలనుచూచి రాజానుగ్రహ సంపాదనమునకై చేయు ప్రయత్నములని సంతసించెదరను భయముతో యీ విషయమై మే మేమియు వ్రాయ దలచుకొనలేదు.

(శ్రీధర ప్రతిక)

హర్షింబి ప్రభువు

మొలుపు పత్రిక వాక్యార్థము.

హర్షింబి ప్రభువుగారు పలువిధముల భారతీయులను దభిప్రాయములకు పాత్రులయి చనుట నిశ్చయముగాని రాజనీతిజ్ఞులయందు వారిప్రజ్ఞ ఎంత హెచ్చుననుడో పరిపాలనము నందంత తక్కువగానుండెను. చిత్రములను నిరాధారములను గుర్రానీతిభావములను గూర్చిన యపన్యాసములవలన తీవ్రసంస్కర్తలను కాంతపరుచుటయే రాజప్రతినిధి ముఖ్యకర్తవ్యమైనదో హర్షింబి ప్రభువు శ్రేష్ఠత ముండగు రాజప్రతినిధి యని చెప్పవచ్చును. ప్రపంచమునందెన్నడును కలెరియందని మహాసంగ్రామ నిర్వహణమునందు హర్షింబి ప్రభువుగారికి కొంతభాగ్యవత్ కలదను విషయమునే ఆయన గ్రహింపలేక పోయెనని తోచుచున్నది. కాన నాయన యధికారము తెల్లుజరుగుచున్నదనియు గవర్నరుగారు తన భారతీయ మిత్రులకు సంతృప్తికరముగ రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనా విషయములను గూర్చిన యపన్యాసముల నొసంగుటతో సంతృప్తికొంది యుండెను. యధావిషయములను స్వయముగ గవర్నరుగారు పోవుటయే గాక మొదటియధ్యక్షధానమును ఆకాపాతక సలగ్రామముక్రింద మార్పుటకు గల కారణములను వివరింపవలెనని నేనాధిపతిగారిని కోరి యైన యుండలేదు. దానిని గురించి ఏదో కొంత ఎరిగిన వారెవరో యుండిరనుట నిజము. పరిపాలనా భారముగముగ నుండుటచే హోముగూలును సంబంధించిన విషయములను గూర్చియైన మచ్చటించుటకు గూడ వారికి తీరుబడి లేకుండెను. యధావశ్యములను తప్పించుటయే సర్ విలియం మేయరుగారి భావమైయుండును. మెనపామియూ నేలకేవల గాన తెనని ఎవరైన నిజముగ కోరియు దీనదో అది ఎటులనో ఎప్పటికో సమకూర్చుచుండుండెననుట నిశ్చయము.

శ్రీశ్రీగొండుట కుత్సిత సాధనముగ విధానమున పరిక్షించి చూడక ఇండియా దొరతనమువారు కొనసాగింప జాలకపోయిరి. ఇందులకు తత్సహ రాహిత్యమును వివేచనాశక్తి లేకుండుటయును తారతమ్య భావ రాహిత్యమును స్వకార్య నీతి లేకుండుటయును ముఖ్య కారణములు. ఇందులకు హర్షింబి ప్రభువు గారే ముఖ్యముగ బాధ్యులని మే ముగావించుచున్నాము. ఆయన కార్యనిర్వహణమున కెన్నడును మార్గదర్శకాలేక. మెనపామియూ విషయములకు శ్రద్ధతో గవర్నరుగారు లేదు. యధావశ్యమట్లే సర్వశక్తులను కేంద్రీకృతి మొనరించి నల్లాయన సామ్రాజ్య వ్యవస్థను నెట్టి మార్గమున కనబడదు.

మంగళ వారమునాటి రాత్రి దాదాభాయి నాథోగారి స్వగృహమైన భూవాలో ప్రయశంపబడుచున్న కేసరిపత్రిక ప్రకటించినట్లు కరాచీలో ప్రబలమగు వదంతి కలెరినది. పెంటుటే మేములందు మహమ్మదీయులందఱు నభావన చేయదొడంగిరి. నాథోగారి నానావార్తలు మౌందన కార్యాలయము లన్నియు మూయుబడెను. డెయిలీ నాటుపత్రికలో గూడ వీరి వరణవృత్తాంతము ప్రకటించబడినది. కాని ఈవదంతు లపత్యమని నెరిగినది.

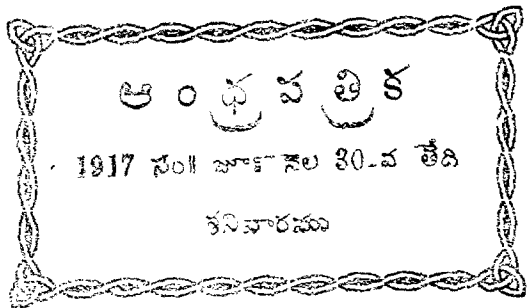
ఆంక్ష ఉత్తరువు.

మేము వ్రాహ్మణేతరులను. 'ఆంధ్ర ప్రకాశిక'ను దక్షిణ హిందూ ప్రజల సంఘము వారు దీసికొన్నపుడు, మేము ప్రోత్సహపడువలెనని దలచి చందాదారులుగా నుండుట కొప్పుకొంటిమి. కాని, అనిదేసెంటుమెంటు, అరండిలు, వాడియా, గాల్లకు ఆంక్ష ఉత్తరువులవచ్చినప్పటినుండి ప్రకాశికలో వ్రాయబడు వ్యాసములు మాకందటికిని గుఱియును, ఆశ్చర్యమును బుట్టించుచున్నవి. ఈయాంక్ష ఉత్తరువు లానుచున్నావుల మీదల చేసినందునకు మీరు కుతూహలించుచు, వ్రాహ్మణేతరుల సముదాయ మందటికి బడులుగా మీరు మీయొక్క సమ్యక్తమును గనబఱచుచున్నారు. మౌందపులుగా నుండియు, ప్రజలక్షేయంబే గోరువారుగానుండియు మీరాప్రకారము వ్రాయుటజూచి మిక్కిలి చింతిల్లినారము. మేమిదేశపు రయితులైయున్నను, తెలుగుమాత్రము చదువ గలుగుదుము. మేమితర పత్రికలందెప్పించి చదువుచుండువారము. కావున మాకును, దేశమునగలుగు సమాచారముల స్థితిగతులు తెలిసికొనకకై, మీకున్నంత లేకపోయినను, కొంచెముగలను. దెసెంటుమెంటుగారు మాడు సంస్కరణములుగా రాజకీయవిషయములందు శ్రద్ధతీసికొనియున్నారు. వారు హోముగూలులను సాపింబి రాజ్యపరిపాలనయందు ప్రజలయొక్క అభిప్రాయము ప్రకారము జరిగేలాగు మార్పులు గలుగవలెనని పాటుపడుచుండువారు. ఇట్లుకలుగవలసినది అనావశ్యమనియు, ఇప్పుడుండెన్నితెచ్చిన అభిలాష లేనివారు నైతులలో అనేకులు లేరనియు తెలుచుట నిండ తప్పఅభిప్రాయముగాను దేశాధి మానమునకు సీసతగాను యుండున్నది. మేము, మీరనునట్లు, పశువులము కాము. మాకు రెండు మాకు ఇంట్లోనున్నట్లు తెలియకపోయినను, గ్రామపరిపాలనయందు, పంచాయతులలో గూర్చుండి ఆలోచించుటకును, కాగ్రహిగ్రహణ మందును శక్తిగలదు. అందులకమాకు రాజకీయములందు విషయములందు తగుమైన యోగ్యులను మాటానుండే యేర్పాటుచేసికొను శక్తి కలదని దృఢముగా నెప్పుడలము. ఇప్పుడుండు స్థితియన్నకో, గ్రామకాకరులకు గొప్పయితులు కూడ భయపడవలసి యున్నది. ఎంతవన్ను చెల్లించువారుగ నుండున్నట్లెనని, మర్యాదలేదు. గ్రామజేరు నిమిత్తము ఆలోచనచేసి కాగ్రహము నెఱవేర్చుట కధికారము యిచ్చియుండలేదు. గవర్నరుంటునై యుద్యోగిగ యిష్టప్రకారముగా గ్రామస్థుల కోరిక తెలిసికొనకయే చేయుచున్నారు. ఈకారణములన ప్రజలకును పాలకులకును పరస్పరస్నేహము లేకుండ నున్నది. మఱియు, ఈమహా యుద్ధకాలమున, కనడా, ఆస్ట్రేలియా, దక్షిణ ఆఫ్రికా, బ్రిటన్ వారలందును యుద్ధమైన పిదప కాకలయు విషయములగుటచే చర్చించుచుండగా, మనముగక యుండ కూడదనియు, మనకు కాకలసిన దంతయు బ్రిటీషు పార్లమెంటు వారలకు చెలిపింతుమను యుద్ధమైన తరువాత, ఆలోచించి వారు మనకయ్యగలదని చెప్పుచుండిరి. ఈవిషయమై ఇండియా నేషనల్ కాంగ్రెసువారు, స్వరాజ్యర్యోగమును, క్రిగూలోనచేసి, వెల్లడిచేసిరి. దానిని జనుల తెల్లరకును ధింపుటచే, హోముగూలు వీరును, సందర్భరమంతయు ఈవిషయముగూర్చి పాటుపడుటకు దెసెంటుమెంటుగారు నిజమించిరి వారు దేశక్షేయంబేకోరి రాత్రి బగ్గుల కష్టపడుచుండువారు. అట్లుచూతల్లిని మీరంతఅలక్ష్యముగా మార్చుటకు నరికారు. మీరు నిజముగనే నైతుల గుఱియును గన్నీరు విడుచువారుగా నుండవచ్చును. అయితే ఈ విషయమును గురించి మాత్రము మీరు వ్రాయునది నిజముగాను.

మీరు మొన్నటిగల్గో మాటలాడినవారి నెల్లను హోశనముగా వ్రాయుటజూచే మాహృదయము తత్తరపాటు దుచున్నది. దేశాధిమానముచే, దేశమునకై శ్రద్ధతీసికొని పాటుపడు వారలమీద పవ్విధముగా వ్రాయుట జూడిగాను. దెసెంటుమెంటుగారిమీద ఆంక్ష ఉత్తరు విచ్చిన్నమాట విన్నపుడు మాకందటికిని యెక్కడలేని కోకము కలిగెను. ఇటులండ మీరు లేదనిచెప్పట యెంతయు సత్యముకాదు. మొన్నటి సభచేసి రచ్చందనకు గవర్నరుంటు వారేమియు భయపడనియు, మఱియు 'ఆకాశ మిడిసినపుడు' రాజనందమునకు ముట రాగములు రోజించవలెనని నెలుంగని వెంబరవిత్తులండచనుట మాయూహా అని మీరాప్రసియున్నారు. అదినిక్కమే యగుగాక! మనమంత యూరకుండిన యెడల, గవర్నరుంటువారు జనలభిప్రాయమును తెలిసికొనటకు దేశతలుకారు. వారలకు జనఅసమ్యక్తమును తెలుపుట జనలయొక్క భగ్యముగానుండున్నది. ఎన్నరేమనినను, ఎవరేకార్యమును చేసినను చేయుచున్నను, లోకమేమో తొలక నిలిచిపోయినదా? ఏమయిననులే, మీరు దేశమునకును, వ్రాహ్మణేతరుల సముదాయమునకుం జాల కీజొనరించుచున్నారని మాభిప్రాయము. మీవాగ్యసములు చదువుటవలన చాల కలెరమును కలిగించుచున్నది. (కుమ్మక చిన్నారప్పరెడ్డి, చిన్న పిటికలప్పరెడ్డి.) (ఆంధ్ర ప్రకాశిక.)

విషయానుక్రమణిక.

ప్రాకృత పుస్తకములు	2
ఆంధ్రపుస్తకములు	3
హిందూదేశ చరిత్రలు	4
విశేషవిధి, అంతులు	5
ప్రభావనామము	6
దేశరత్నక ప్రాంతముల జేరుదు	7
ఆంధ్రభూమి	8-9
విశేషానుక్రమణిక	10
పుస్తకములు	11-12
ఇంగ్లీషు పుస్తకములు	13
ఇండియన్ పుస్తకములు	14

దేశరత్నక సైన్యమున జేరుదు.

నిర్బంధ ప్రవాసశిక్షలు ప్రజలలో ననేక నూతన సమస్యలను బాధమజేసినవి. ప్రజాభిప్రాయమును దొరతనమువారు నిర్లక్ష్యము జేయకుండలు కనేక సాధనాంతరములు వ్యక్తపరుపబడినవి. వాటిలో స్వదేశీవ్రతము, జాతీయవిద్య మొదలగునవి నిరూపింపబడినవి. ఇంతటితో నాగరక, సాయుక్త రాష్ట్రనాయకులగు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, డాక్టరు జె.బి.హద్దూడ్ సప్రూ మొదలగువారు ప్రజల యసమృద్ధిని పూర్ణముగ చేలుపుటకు దేశరత్నక సైన్యములో ప్రజలెవరైన దేశసూడదను నభిప్రాయము గనుబడియియున్నారు. ఇంతకుముందే లిపిన చంద్రపాలుగారు గూడ స్వీయభిప్రాయమునే న్యూ ఇండియా పత్రికలో ప్రకటించియున్నారు. ఈ సమస్యను గూర్చి భారతీయులందరు దీక్షముగ నాలోచించుట యత్యవసరము. ఇట్టి ప్రాముఖ్యముగ విషయమునకు దగిలబడుట వాస్తవప్రకృతిలో చర్చ జరుగలేదు. ఇందునకు కారణము ఉపేక్షాభావము యుండవచ్చును. లేక యితర రాష్ట్రముల నాయకు లీ విషయమయి వై వాదీతో నేకీభవించక యుండి యుండవచ్చును. లేక యిందును గూర్చి యింకను యాలోచనలు జరుగుచుండి యుండవచ్చును. ఏది ఎటులున్నను, ఈ విషయమై దృఢీకరణ యభిప్రాయమును నాయకులు సర్వసముగ వెల్లెబుచ్చుట యత్యవసరము. యవకు లనేకులు నాయకులకోరిక వైని దేశరత్నక సైన్యములో జేరుటకు దరఖాస్తులను బంపియున్నారు. వీరియందలనుగూర్చి కొలదిదినములలో శిక్షగావించబడి సైనికశిక్ష ఆగస్టునెల 1 న జేరి నుండియు ప్రారంభింపబడునని తెలియచున్నది. వ్యవధి విశేషకాలము లేదు. వంగదేశములో యువకులను సైన్యములో జేరుటకు ప్రోత్సహపరచి, వంగసైనిక నివహముల నేర్పాటు గావించి శ్రమపడుచున్న, డాక్టరుమల్లిక్ గారు సాయుక్త రాష్ట్ర నాయకుల యభిప్రాయము దేశాభ్యుదయిని వ్యక్తపరచిరి. ఆసిబిసెంటుగారు ప్రవాసమునకు ముందు, బిహార చంద్రపాలుగారి సలహా, దేశహితము నాలోచించినయెడల ననుసరణము కాదని వ్రాసిరి.

ఈ సమస్యనుగూర్చి ముందువెనుక లాలోచించి, కాంతనమునై చర్చించుట భారతీయుల

విధ్యుక్తము. ఒక్కమారు, లోకమాన్య తిలకు గారు జేసిన వాక్యములను స్మరింపుము. దేశరత్నక సైన్యములో యువకులసంఖ్యాకులుగ జేరని యెడల తాము స్వరాజ్యోద్యమమును వదలివేయుదుమని, తిలకుగారు గంభీరముగబలికిరి. ఆవాక్యములు దేశమంతయు యొక కొననుండి వేరొక కొనన రకును మారు మ్రోగినవి. అట్టి యుద్ధేకపూరితములగు వాక్యములనే ఆసిబిసెంటుగారు చెన్నపురిలో బలికి యుండిరి. ఉపేక్షాభావముతోనుండిన యువకులందరును, తమ పూర్వుల శౌర్యవ్రతాపముల నొసగిరేని, యువకుల యాదోభావస్థ యూహింప నశక్యము. కాని, దొరతనమువారి నిర్బంధ వస్త్రులచే నూతన వ్యూహము నేర్పాటుజేయవలసి నచ్చినదని చెప్పవచ్చును. ప్రజలకును, దొరతనమువారికిని దృక్పథమున విశేషమగు భేద భావములున్న మాట సత్యమే. ప్రజాభిప్రాయము నితీవల చులకనగూడబడిన మాటయు సత్యమే. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగినదని మేమనేక మారులు వ్రాసియున్నాము. అయినను, యే విషయమును గూర్చి యాలోచించుచున్నను, అది దేశహిత మెంతవరకు గావించుచున్నదో విచారించుట యవసరము. దేశరత్నక సైన్య విషయము ప్రభుత్వము నకన్న ప్రజల కెక్కుడు అవసరమని మా యభిప్రాయము. దేశరత్నక సైన్యములో జేరుటకు దొరతనమువారి ప్రోద్బలము అధికముగ లేదని మన రాసు టైక్సుమెయిలు మొదలగు ఆంగ్లో హైందవపత్రికలే యొప్పికొనియున్నవి. ఒకవం యుద్ధము గమునుగూర్చి దొరతనమువారు చేసిన ప్రోత్సాహమును గమనింపుము. చెన్నపురిలో నేపంక దిరిగినను, యుద్ధముగమును గూర్చిన ప్రకటనయే గాన వచ్చును. దొరతనపు టుద్యోగియులు ఊహారదిరిగి సభల గావించి యుగమువిషయమై ప్రజలకుద్యోధముగావించిరి. ఇట్టిప్రబలప్రయత్నములను దేశరత్నక సైన్య విషయములో దొరతనమువారిది వరకు బూనుకొనలేదని విదితమగుచున్నది. ఇంతవరకును ప్రజానాయకులే శక్తివంచనలేక పాటుపడిరి. ఈనాయకులు దేశహితము తెలియనివారు గారు. వీరుజాతీయవాదులలో నగ్రగణ్యులు. మహారాష్ట్రదేశమున తిలకు మహాశయుడును, చెన్నరాష్ట్రమున ఆసిబిసెంటుగారును, వంగదేశమున మల్లిక్ గారును, ఇట్టి సత్కార్యనిర్వహణమున కయి బూనుకొనిరి. కావున ప్రభుత్వమువారి కన్న, ఈసైన్యములో జేరుట ప్రజల కెక్కుడు అవసరమనుటకు సందియములేదు. దేశీయ మహాజనసభ ప్రారంభింపబడిన దాదిగ ఆంగ్లేయులను వలెనే భారతీయులను గూడ విచ్చిక్షసైన్యములో జేర్చకొనుట యవసరమని యుద్ధోపచయింపిమి. స్వదేశమున కపాయము గలుగుచున్నపుడు, భారతీయులు చేతులు మడిచిగొని కూర్చుండుటకన్న వేటు జాలికరమగు తి యుండబోదు. మాతృదేశ రక్షణమునకన్న వేటు కవితకార్య మెద్దియును లేదు. ఎల్లప్పుడును విజేతీయలే మనభిను రక్షించుచుండు రను నాశను మృత్యుకొనుట పురుషధర్మము కాదు. కని విని యెరుగని యవాంతరము లనేకములు అట్లవడవచ్చును. ప్రస్తుతకాలమున ఇంగ్లండుదేశము యూరపు ఖండమున ధోర సంక్రామమున మునిగి యున్నది. అద్భుతసత్వమున, శత్రుకోటికి సముద్రాధిపత్యము లేకపోవుటచే, హిందూదేశ

మునకును ఇంగ్లండు దేశమునకును రాకపోకల కడ్డము లేకుండ నూయజాకాలున కాపాడబడినది. లేనియెడల హైందవులు కలుబాములు పడియుండెడివారు. జపానుదేశీయులచే మన తీరములు కాపాడబడుచున్నవనుట, భారతీయుల పౌరషమున కుద్దేశకరము గాదు. ప్రాన్యదేశమును కాపాడిన భారతీయులు, సూయజ కాలువను రక్షించిన భారతీయులు, జర్మనీవారి వలసరాజ్యములను జయించుటకు తోడ్పడిన భారతీయులు, బాన్దామను బట్టుకొనిన భారతీయులు, క్రమశిక్షను జేసి, మాతృదేశ రక్షణమును బూనుకొనక పోవుట కరిహాసాస్పదము. ఈ సమస్యను గూర్చి యాలోచించుచున్నపుడు, ప్రస్తుత కలవరమును గూర్చి యే గాక, దేశముయొక్క భావిదశను గూర్చి గూడ మనము జేయుట యవసరము. దేశరత్నక సైన్యములో దేశక పోవుట వలన, దొరతనము వారి యభిప్రాయమును దేశహితైకవిషయములలో మార్పుట యసంభవము. కాని, అటులచేరక బోవుట వలన యపరూపముగ లభించిన నూతనావకాశమును బోగొట్టికొనినవార మగుదుము. మన గమ్యస్థానము స్వపరిపాలనము. స్వపరిపాలనము లభించినయెడల, స్వదేశరక్షణ భారమంతయు మనపై బడును. అట్టి సమయమున స్వదేశరక్షణమును నిర్వహింప లేనియెడల, ప్రపంచమున పరిహాసమునకు పాత్రుల మగుదుమనుట నిశ్చయము. స్వపరిపాలనమును పొందుటయేగాక, దానిని భద్రముగ గాపాడుకొనుకొని గూడ గలిగి యుండవలెను. దేశభక్తియు, రాజభక్తియుగూడ నీ విషయమున నిమిడియున్నవి. అందుచే నీయవకాశము, అమూల్యమగునదని మాయభిప్రాయము. మునగాల జమిందారుగారు రెడ్డిమహాసభలో ప్రారంభోపన్యాసమున నిందునుగూర్చి నుడివిన వాక్యములు అవశ్యాపరచీయములు. “ఉత్తకోరికలచే ప్రయోజన ముండబోదు. బ్రిటిషు పౌరులమైన ప్రతియొక్కరము నీ మహాయుద్ధమున సామ్రాజ్యమునకు సర్వవిధముల సంపూర్ణ విషయమును సముపార్జింపవలసిన భారమును బై నిడుకొనవలయును. మనము స్వరాజ్యమును గోరుదుమేని దానిం గాపాడుకొనగల మని మున్నుండు రుజువుచేయవలసి యుండును. మనలో యుక్తవయస్కులగు వారెల్లరును రత్నక సైన్యమున జేరి మనకుంగల నపార రాజభక్తియును దేశభక్తియును వెల్లడింపవలయు” నని వారు నెలవిచ్చిరి.

ఇంతియగాక, ఆంధ్రదేశమున కిది ప్రాముఖ్య విషయము. బర్మాయుద్ధము నుండియు ఆంధ్రులు సైనికులుగ నుండుట కనష్టమని కళంకమొకటి యాపాదించ బడియున్నది. ఈకళంకమును దొలగింప వలయునని ఆంధ్రమహాసభ లంచును, జిల్లా సభలందును, తీర్మానములను గావించి యున్నారు. తుట్టుతుదకు మనకోరికలు ఫలితమునకు వచ్చినవి. అట్టిసమయమున ఆంధ్రులు లుపేక్షాభావమును జూపుట సమంజసము కాదు. విద్యార్థికులు యుక్తాయుక్తవివేచన భావకీలుగనుటచే, సైన్యమున జేరుట వలన లాభము లెక్కుడు గ నుండును. ఇంతవరకును ఆంధ్రదేశమున జేరిన వారి సంఖ్య యల్పము. గడువుదినములోగా, విశేషసంఖ్యాకులు ఆంధ్రదేశమునుండి జేరినయెడల, ఆంధ్రులు దేశభక్తిని రాజభక్తిని వెల్లడించినవారగుదురు. దొరతనమువారు యానెల 21వ తేదీన ప్రచురించిన యుత్తరువులో, దేశరత్నక సైన్యములో జేసిన సేవ గిమ్యా పోలీసు శాఖలలో ప్రవేశించువారి విషయమై, యాలోచనకు తీసికొనబడునని, ప్రోత్సాహకరముగ వ్రాసి యున్నారు. సైన్యవిషయముల

మొదటి అధ్యాయము - పీఠావలియు భూగోళ
మొదటి అధ్యాయము - పీఠావలియు భూగోళ
మొదటి అధ్యాయము - పీఠావలియు భూగోళ

అప్పుటరుపం, జాక 29:—ఆస్తియా పొద్ల మెంటు
సభలో నుంధి పేమయమై చచ్చ జరిగివును ప్రధానమంత్రి
పాకీస్థరుగారు ఇట్లు తెలియజేసిరి.— ఆస్తి) కూ హంగరీవా
రు గౌరవముతో గూడుతోన్న నంధి నంధివంతుల తెవును
నిధముగ నున్నారు. కాని సామ్రాజ్యభివృద్ధి కట్టి యింకిర
ము, బుంకజాలని అధయహస్త నియంత్రెను, తేనివో యుద్ధ
ము జరుగుచు నే యుండును.

అమెరికా

తలుపు యొడంబడికను రద్దుచేయుట
రియోడిజానీరు, జూన్ 28:— ప్రేజిటుగారు తలుపు యొడంబడికను రద్దుచేసికొనిరి.

స్విజర్లాండు

రంటను ఫెల్టు బెరనుగారు
క్రీస్టియూనియా, జూన్ 29:— ప్రేజిటు వస్తువుల యెగుమతిని గూర్చిన అత్యాశక్త వ్యవస్థలను నియంత్రించు యాదాగ్ధములని విదేశీయత్రీ దృఢపరచెను. బెరనువారు రంటను ఫెల్టు సామానులలో ప్రేజిటు వస్తువులుంటు వాస్తవమని వారు చెప్పిరి. అతడు జగ్గు సామ్రాజ్యక రానుభారి యగుటయు వాస్తవము. అతడు తెచ్చిన సామానులపై జగ్గును విదేశీ కార్యాలయమువారి ముద్రలున్నవి. అతడు మరల జగ్గునికీ బోయెస్కో యికి జగ్గును దొరతనమువారు తగినరీతి విధింతు రని వాల్సే దొరతనమువారు నమ్ముచున్నారు. అట్టి సంవత్సరములలో సంవత్సరాత్మిక పద్ధతినిబట్టి నేరస్థుడు స్వదేశమున విచారించబడి శిక్షించ బడవలయును. బెరనువారు తగిన సమాధానమును చెప్పదురని వాల్సే దొరతనమువారు కోలించుచున్నారు.

హాలండు

120 లక్షల బంగారు స్టాండ్లు
ఆమ్స్టర్డం, జూన్ 28:— హాలెండ్ లోని పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. డచ్చివారు 120 లక్షల బంగారు స్టాండ్లను సంగ్రహించిరి. ఆ సొమ్ము జర్మనీనుండి వచ్చినటుల నమ్మబడుచున్నది.

డచ్చి హిందూద్వీపములకు జలాంతర్గాములు.
హేగు, జూన్ 29:— డచ్చివారి హిందూద్వీపముల కొరకు మాడు జలాంతర్గాముల సంస్థాపించుటకు పెద్దకంపెనీవారిలో వావికాకాఖి వాగ్బడంబడికను గావించుకొనిరి.
ఆమ్స్టర్డం, జూన్ 29:— బ్రిటిషు శాసనాధికారులు హాలంకు దొరతనమువారి కిట్లు వ్రాసిరి. బంగారీదుంపల ఎగుమతిని గూర్చి వారందు వివరించిరి. జర్మనీ కెగుమతికేసుటకు ముందు బ్రిటనుకు కొంత బరువుగల బంగారీదుంపలను పంపవలెను. జర్మనీకేసుయు బంగారీదుంపల పంపమని ఇండితముగ జెప్పవలెదల బ్రిటనుకును ఏమియు బంపనక్కరలేదు. హాలండులో ననేకులు జర్మనీకి ఎగుమతిచేయ నుంకించుచున్నారు. ఆందువలన దేశములో బంగారీదుంపల కఠపు తటస్థింపగలదు.

చీనా

చైనా మంత్రివర్గము
పీకింగు, జూన్ 28:— చాంగువను వారి కోరికలన్నియు అంగీకృత దంగీకరించెను. అధ్యక్షుని యధికారముల తగ్గించుచు నిందు మంత్రివర్గ సంస్కరణములు గూడ వాంఛింపబడెను. సార్లమెంటు సభ మరల నెన్నుకొనబడును. సభ్యుల సంఖ్య విశేషముగ తగ్గింపబడెను. చిల్లీ, హాజింగు, ఫాంట్ యిను, హో నామరాష్ట్రముల ప్రాంతాధికారులందునై తమ ప్రాధికారముల నుపసంహరించుకొని తమ స్వాతంత్ర్య ప్రకటనల రద్దు చేసికొనిరి.

ఇండియా గజెట్టు.
సిమ్లా, జూన్ 29:— మహానగరు నుబేచారుగా పని చేసి యుండిన నాజిఫ్ ఖాన్ గారి కిదివరకు ఆయధముల బహుమతిగ్రహించబడి ఇప్పుడా స్వేచ్ఛ తీసుకొన బడినది.
ఇండియా దొరతనము వారి ఉద్యాకాఖి సహాయకార్య దక్షి కన్యాన మహారాజుని గారు మరల సంయుక్త పర దాలభమాన్యుడే.

పిట్టల గొట్టకూడదు.
మైసూరు, జూన్ 29:— 1901వ సంవత్సరపు మైసూరు గేమ్సువాక్వి ప్రతిష్టేయ కేంద్రతేమయొక్క 4 వ శాఖను ప్రకారము 1922 వ సంవత్సరము జూన్ 30 తేదీవరకు తల్ల తల్లలాగు రంగుగల పిట్టలకు, నెరుళ్లకు, జింకలను పట్టుకొన మోదదనియు, గొట్టకూడదనియు మైసూరు గోరకసభావ్యవస్థాపకులచేసిరి.

మైసూరు శాసనసభ.

నిన్నటిసమావేశము
బెంగళూరు, జూన్ 29:— మైసూరు శాసనసభ నేటి దినమున జరిగెను. దివానుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. బెన్సెన్, కె. యాదాకలు మొదలుగాగల ప్రేక్షకులు కొందరు విచ్చేసిరి.
మైసూరు విద్యాకాఖిలో నియమింపబడి నియామక ములసంఖ్యలను స్వభావములను దొరతనము వారరములైనవి బసవయ్యగారి ప్రశ్నకు తీర్తరవీయబడెను.
విద్యాసంస్కరణము.
కె. ఎల్. దత్తాగారి పరిశోధనము పూర్తికావెను. ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, ఉన్నతవిద్యలను నెలవులలో విశేషముగా వ్యాపింపజేయు ప్రయత్నము లాచరింపబడుచున్నది. మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమున న్యాయశాస్త్ర వైద్యశాస్త్ర కాఖిల నెలకొల్పవలయునను ఉపసాదనము లాలోచనలో నున్నది.
జనమరణముల రిజిస్టరు చేయవలయునను మిల్లుకు ప్రజే శ పెట్టుట కనుమతి యొసగబడెను. 1907 వ సంవత్సరపు మైసూరు శాసనసభ రెగ్యులేషనును సవరణజేయుట కనుమతి యొసగబడెను.
కోర్టుల ప్రజే శ పెట్టుట.
1906వ సంవత్సరపు మైసూరు మ్యునిసిపల్ రెగ్యులేషనును సవరించుట కోర్టుల మైసూరు లోకలబోర్డులు, గ్రామ పంచాయతులను సవరించుట కింకోర్టులను, ప్రజే శ పెట్టుట ను. మొదటిదానియును విశేషతర్కమునుజరిగెను. పిమ్మట నది యొక ప్రత్యేకసభ విచారణకు విడువబడెను. బెన్సెన్ గారే రెండవట్టునుగూడ ప్రజే శ పెట్టిరి. విశేషకాలము లిక్కింపబడిన పిమ్మట నదిగూడ ప్రత్యేకసభ అడిలోచనకు వివి పెట్టుబడెను.

భారతీయ సహాయము

సెంటు నిహల్సింగుగారు
మే నెల 13వ తేదీన “సంజ్ విక్టోరియలు” పత్రిక యందు సెంటు నిహల్సింగు గారు భారతీయ సహాయము సభిక్ముగ నుపయోగింపవలెనని మరల వ్రాసిరి. “జనరలు మాడుగారు భారతీయ సహాయము సభిక్ముగ నుపయోగించు కొనుటవలననే ముటులు అమరావతి కలిగిన పరాజయ నిందను పూర్తికొల్పగలగిం చి మ హా వి జ య ము ను బ డ య గ లి గి రి. హిందూదేశమునందు చదువుకొనినవారును ఇతరులును గూడ దొరతనమువారి కనుకూలుగ నున్నా నీ సాతో సింహాగారు నడిపిరి. భారతీయులు సంస్కృతుగా నున్నారు. దొరతనము వారు పనిచేయ వలెను. అధికారులు ప్రాచీన భావములను పరిత్యజింపవలెను. బ్రిటీషుభారతీయ పంటలముల యందు ప్రైవేట్ దోగ్ గ వస్తువులను చాలినంతవరకు ఆంగ్లేయులు దేశ భావము వచ్చినవారు వేరు గాన వారు భారతీయులు కనుకూలుల ని య్యవ లె ను. భారతీయులలో కొందరు నై ని క సే వ కర్ములు కొందరస్త్రీలు న ను భావమును వదలవలెను. ఈవిధంగమున ఇదివరకు ప్రపంచము నకు మరుగుపడియున్న భారతీయుల సంగ్రామ వైపువ్యయ జగద్విదితమైనది. ఇంగ్లండుయును మాడునాల స్వయ్యమును చూపిరి. భారతీయులను స్వయ్యములందు చేర్చుట యే గా క యంత్రకాలలందును ఆయుధ నిర్మాణమునందును కర్మసాయపు పనులందును ఇతర కార్యములందునుగూడ సభిక్ముగ నియమింపవలెను. స్త్రీయులు తక్కువగానున్నవిగాన అపకృతపదార్థము లను ఇండియానుండి తెప్పించుటకు చాలవరకు తగ్గింప నిర్మిత వస్తువులనే హెచ్చుగా తెప్పించవలెను. మొసపాటేమియో సేనలకొరకు భారతీయులు చేనుగలిగిన ఆయుధ నిర్మాణమునబట్టి ప్రాప్త మున్నగు రంగములలోని సేనలకు వారు చేయదగిన సహాయము విదితము కాగలదని సింగుగారు వ్రాసిరి. (ఇండియా)

మద్రాసు మ్యునిసిపల్ ఎన్నిక 1917-1918

1904 వ సం॥ మద్రాసు సిటీమ్యునిసిపల్ ఆర్డు 46 వ సెక్షను ననుసరించి 1, 4 మొదలు 20 వరకు డివిజనులలో 1917-18 సంవత్సరములో మ్యునిసిపల్ ఎన్నికలలో పాల్గొని చుట్టుకు అర్హులయిన పురుషులయొక్క పేర్ల జాబితాలు అచ్చువేయబడి ప్రచురింప బడినవనియు, ఆ జాబితాలు కార్పొరేషను ఆఫీసువద్దను దిగుక కనుపరచిన చోట్లను ఉదయము 6 గం॥ కుండు సాయంత్రము 6 గం॥ ల వరకు యెప్పుడయినను సరే, ప్రజల వశిలనాగ్ము సిద్ధముగ నుండుననియు, జనులకు వెల్లడియగుటకు ఇందు మూలముగ తెలియజేయడ మయినది. జాబితాల కిమ్మతు ప్రతిదాని కెరుకుగ వ్రాయబడినది.

1 ,, లేక, రాయపురం జివిజన్	పోలీసుస్టేషను, సూర్యనారాయణచెట్టివీధి, తంజియూరుపేట రు. 0- 7-0
4 ,, లేక, హాగ్గురు	బీచి పోలీసుస్టేషను, నాల్లబీబిరోడ్డు ,, 0-12-0
5 ,, లేక, కాచాలేశ్వరక	పోలీసుస్టేషను, పోళామ్మ ప్రాజెక్ట్ ,, 1- 5-0
6 ,, లేక, ఎన్.పల్లనేడు	పోలీసుస్టేషను, ఎన్.పల్లనేడు ,, 1- 1-0
7 ,, లేక, ఏనుబావులు	పోలీసుస్టేషను అమ్మెరుకో వలవీధి, జార్జిటౌన్ 0-15-0
8 ,, లేక, బ్రెవెలియన్ బేసిక్	పోలీసుస్టేషను, ఏనుగ గవినినం తెనరోడ్డు జార్జిటౌన్ 1- 5-0
9 ,, లేక, పార్కుటౌన్	పోలీసుస్టేషను, చైనాబజారువీధి జార్జిటౌన్ ,, 1- 1-0
10 ,, లేక, పెరంబూరు	పోలీసుస్టేషను గాంటురొడ్డు పెర.బూరు ,, 0- 2-0
11 ,, లేక, పురతవాకం	సేగ్ క్లౌస్టర్లు ఆపీను స్క్విట్ ఫీల్డు రూర్కెటు వేపేరీ 0-15-0
12 ,, లేక, వేపేరీ	పోలీసుస్టేషను, రండాల్పురోడ్డు, వేపేరీ, ,, 0-15-0
13 ,, లేక, ఎగ్గోరు	పోలీసు కమిషనరు ఆఫీసు, ఎగ్గోరు ,, 0-14-0
14 ,, లేక, కిల్పూక్	పోలీసుస్టేషను, పూనమ్మిరోడ్డు, కిల్పూక్ ,, 0- 5-0
15 ,, లేక, నుంగంబాకం	చాతకాలేజీహాల్, నుంగంబాకం ,, 0- 8-0
16 ,, లేక, చింతాద్రీపేట	పోలీసుస్టేషను, నేపీయరుపార్కు, తేళండువీధి చింతాద్రీపేట ,, 0-12-0
17 ,, లేక, చేపాక్	పోలీసుస్టేషను, వాలాబారోడ్డు, త్రిప్పికేను ,, 0-11-0
18 ,, లేక, త్రిప్పికేను	పోలీసుస్టేషను, ఐస్ బాన్ రోడ్డు, త్రిప్పికేను ,, 0-13-0
19 ,, లేక, రాయపేట	పోలీసుస్టేషను, రాయపేట బజారురోడ్డు, రాయపేట ,, 0- 9-0
20 ,, లేక, మైలాపూరు	పోలీసుస్టేషను, గ్రీన్వోరోడ్డు, అడియూర్ ,, 0-12-0

2. ప్రతిదానికి యెరుకుగ వేయబడిన కిమ్మతులకు, జాబితాలు కార్పొరేషను ఆఫీసువద్ద దొరకును.
3. పూను నిచ్చుటకు అర్హత గలిగియున్న యేపురుషునియొక్క పేరయిన నీజాబితాలో వదిలి వేయబడి యుండినచో, 1904-వ సం॥ III ఆర్డు 49-వ సెక్షను ననుసరించి, ఈ జాబితాలు వెల్లడింపబడిన నెలదినములలోపుగ, తరచేరుచు నమోదుచేయుచునని ప్రెసిడెంటు గారికి ఆయనవర భాస్తు చేసికొనవచ్చును. ఇప్పుడు జాబితాలలో కనుబడు పేర్లలో దేనినయిన వదలివేయ వలయునని యీ గడువులోపట వచ్చే దరఖాస్తులను ఆలోచించుటకు గూడ ప్రెసిడెంటుగారు సంసిద్ధులయి యున్నారు.

మద్రాసు కార్పొరేషను రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు మద్రాసు 29.5.1917
అనుమతిని-ప్రసిడెంటు.

హిందూదేశము యందలి విరాళము

బాబా బజపతిరాయగారు లేఖ.

ఏప్రిల్ నెల 7 వ తేదీన రాయగారు స్వామయ్య నుండి వ్రాసిన లేఖ మే నెల 15 వ తేదీ నేను పత్రికయందు ప్రకటించబడినది.

యందలి వ్యయములకొరకు ఇండియా దేశమువారు 100,000,000 పానుల నిధులతో దొరతనమువారు చేసిన పనిని గూర్చి నే నిందుక నునుగోరెను. తా నొ చిన్ని లేఖ ననుచుతిరుచు తలంచెను.

ఇండియా దొరతనమువారు ఇండియా మంత్రిగారి మూలనవైట్ల కా త న్న ను ఆ మో ద ము ను పడకియే ఈ పని చేసి ర ని నే నుపించెను. ఇ ని నా వ్రా యు మును వివేక నూచకమును గూడ గాదు. అధికముగ నిది ఆసుపంజనము. రాజకీయముగ అవివేకము. భరత భండము నిరుపేద దేశమునకు ఇండియను. గత 40 వత్సరముల దామాషా ను జనునకాదాము సాలూతు 2 పానులకు వాటలేదు. ఈ కాలములో భూలు కొన్నిటికి 2,3 రెట్లు పెరిగియున్నవి. ఇండి యా రైతులకు కొనెనుకొని పూర్తిగా తగ్గిపోయినదకుట ప్రు వము. అప్పటికే వా రి ణ్ణి తి క వ్ర ము గ నుం దె ననిన ఇప్పుడు కష్టతరముగ నున్నది. గతమునువత్సరములలో ననేకసార్లు గోధుమలధర రూపాయికి 12 పాను ను సుమారు 6 శేర్లు అయింది. కనుక ఫలము మిందపోయినది. ఈ పక్షం మితిమీరిపోవుటచే పంజాబుదొరతనమువారు ఇటీవల చరకక ము దుకాణములను పెట్టించెనని చాలసార్లు చెబిరింది.

హిందూదేశమునందు నిలువైన పన్నుల నేమాత్రమును హెచ్చించుట కవకాశములేదని కోరెను ఎందునను తలంచి. అటులైన కొత్తగా క్యయములకు చేర్చండిన 6,000,000 పా నులను కూడదీయుట ఎట్లు? నూలుబట్టల నిగుతుతి పన్నులను 10 లక్షలు వచ్చునని. తక్కిన సొమ్ములకు విద్య పోగుధ్య భవన నిర్మాణముల వ్యయములను తగ్గించుటయు పరిశోధన కొత్తపన్నులను చే రుట నుసాధన చేయి. నూలుబట్టలపై పన్ను విధించుటయును లంచమునిచ్చి భారతీయుల సమృద్ధిని బడసి రునినెను తలంచెను. నేను చాలవారముగం గ్రంథుటచే భారతీయులు సమృద్ధినిచేసి లేనో నేనునునకాదును ఎటులైననోమి నూలుబట్టల పన్నులను 10 లక్షలు మాత్రమే లభించును. ను రి యు పన్ను తాత్కాలికము. అది యుద్ధపుష్కరి వా ర ని రి గాన యుద్ధము ముగియగానే దా ని నె త్రినేనెనని తోచుచున్నది. దాని నె త్రినేనె ననో భారతీయుల కధికముగ భావోద్రేకము కలుగక మా నదు. తరతరములకరకు భారతీయులు ఈ 60 లక్ష ల పానుల నడనముగ భరింపక తప్పదు. భరత దేశమున మూల భవములను పడపతియులను లేని కష్టము కలిగియుండగ నిక్క కలయు పోటుకో ఇండియా దొరతనము వారు 100,000,000 పానుల నిచ్చి చేసిరి. ఆంగ్లదేశమువారి కిది అనుమాత్రము పురించును గాని హిందూ దేశమున నిరు పేదల కధిక కష్టము సంభవించును. ఇప్పటికి గూడ స్పృహంపడని భవ రాసు లాంగ్ల దేశమునకైనపరిచురుగ గలవు ద్రితీయదేశపు కోటికోట్లయును ప్రభువును ఎంతయచ్చిన నియ్యకలదు. అట్టి నో నిట్టి సహాయముకోరకు హిందూదేశము ననుగనే! ఇట్టి చర్యల ఫలితముగైచును దేశములకును గూడ నవధికమును గాన నాంగ్లరాజనీతియును చూడవచ్చునోమొడిగియును కలుగ కుండ నిపుడే ప్రయత్నింపవలెనని నూచించెను. —ఇండియా

చుట్టమున్న గు దురభ్యాసములు.

తుత్వలితములు—ప్రతిద్రెయ.

గుకరముగ నలకడు దురభ్యాసములలో చుట్ట కాల్పుట మొకటి. విద్యార్థులకుం దీ దురభ్యాసము విశేషముగ ప్రబలి యున్నది. చెరు ఆలవాటు కారణమున కొందరు, నాగరికతా సూచకముని కొందరు, పెద్దలు త్రొక్కిన మాడ్లమును త్రొక్కి వలెను నీలొకతో కొందరు, విద్యార్థులు పలువురు పలువిధ ములకు పొగచుట్టలను నేవించు చున్నారు.

పొగకున వైకొటియ ఆమ వివద్రావక మొకటి చేరి యున్నది. చుట్ట కాల్పించున యాద్రవము ప్రభువును హెచ్చిక బుట్టింది, తరువాత నిద్ర పరచును. ఈ ద్రావ కము మూలమున చూచుచును మొక్క బలము క్షీణించి యని దడదడ కొట్టుకొన సాగును. మిక్కిలి ఘాటుగల పొగచుట్ట

ను గాల్చిన యెడల వికారము గలిగి, కమనమై, స్వప్నవిదప్ప వచ్చును. కొన్ని సమయముల నాకస్మికమరణము సంభవించ వచ్చును. చుట్టలు కాల్చినందులకు ననేక వ్యాధు లున్నవని మనుచున్నది. శరీరమున నేజీని వ్యాధి యంతులించి యుండిన, పొగత్రాగుటచే నావ్యాధులు బలవంతులగును. ఆయువు క్షీణించును. సంఘమున నీతిమోస్త్యులగు వ్యక్తులను ప్రబలును. మెదడుచేడి, శరీరాగోగ్యము క్షిన్నమగును. తన్మూలమున సంఘమున నాగోగ్యహీనమగు నీతులనము ప్రారంభమై తమ మరణపుసంఖ్య హెచ్చును. అజీర్ణమున్న గు వ్యాధు లీయ భ్యాసకారణమున నుద్భవమై వర్ధిలుచున్నవి.

చుట్ట, సిగరెట్టు దురభ్యాసములకు విద్యార్థుల కి పాద బంధ కష్టము కలుగును. భూవకశక్తి, వాద్యవతివాద యోగ నా సామగ్ధ్యములు చిరుత విద్యార్థియందు వృద్ధి మెందుచుండు ను. అట్టిసమయముననాతను చుట్టభ్యాసము చేసికొన రెండల వైసామగ్ధ్యములు వృద్ధి పొందనేరవు. మానవజన్మ మెత్తించుటకు మానవజన్మము సాఫల్యమొనర్చు విజ్ఞానసం పత్తినిగూర్చుననియుండ చిన్నతనమున నే పొగచుట్ట నలవాటు చేసికొని భూనాభివృద్ధినిభంగపరచుట పాపకార్యమై యున్నది యుక్తవయస్కులైనవారు చుట్టల నుపయోగించిన విశేష. మగు ప్రమాద. చుండనేరదు గాని కష్టవయస్కుల నుండి, వనో సామగ్ధ్యములు క్షీణించుచున్న కాలమున, నీపాపల వాటు చేసికొనుట విద్యార్థి కనుచిత్తు. ఆ యలవాటు కావ జుమున నాతకు తన సంప్రదర్శకసామగ్ధ్యముల సంభాలకు.

పొగకున నాచుకవలన నిట్టి చెడుగుణండుట బట్టి కొన్ని దొరతనము లీవిషయమున శాసనములనుడనొప్పుచున్నవి. జపానువారు కొన్ని నియముల నేర్పరచి. ఈ నియ మములను ఇండియాలోని కొన్ని రాష్ట్రములవా రరబించి యున్నారు. ఇంగ్లండుదేశమున 16వలెలకు లోబడిన క్యక్తికి పొగకున నవచ్చును. ఇట్టివాగలయొద్ద పొగకున కనబడినయెడల, తీసికొనుటకు పోలీసు సిబ్బందికధికార మియ్యబడినది. యువ కులు చుట్టలు గాల్చునాడవని యిటీవల పంజాబు దొరతనము వారాజు మెనగియున్నారు. కనుక నితరరాష్ట్రములయందు గూడ నిట్టిశాసనము లొసర్చి, పొగకునలో యుపద్రవములను ప్రవలకు భోధింపకొన్ని సభలు లేర్పడవలయును. విద్యార్థుల కన్నివిధముల పాదుచేయుచున్న యా దురభ్యాసము నను గంటింప విశ్వప్రయత్నముల మొనర్చు కలసియున్నది విద్యార్థు లేగాక కార్యకులెందు ప్రబలియుండు నీ దురభ్యాసమున కుదమట్టియి యత్నింపవలెను. చుట్టల యుపయోగము నాశన మైనగాని పీతేత్రిలికాలకు. కాన చుట్టలను బహిష్కరించు దేశము తెల్లను యుద్ధపుష్కరి గావలయును.

ORIENTAL

Government Security

LIFE

Assurance Co. Ltd.,

ESTABLISHED 1874. HEAD OFFICE—BOMBAY
WLO PREMIUMS. LIBERAL CONDITIONS
Prompt Payment of Claims.

Egmore, Madras, 19 March 1917.

DEAR SIR,
I have your letter dated to-day and the cheque in settlement of my policy, as the Policy fell due only yesterday. I greatly appreciate the celerity with which my claim has been settled. I also take this opportunity to express my appreciation of the courtesy and consideration which I have always had in my dealings with your company both when I was dealing direct with the Head Office at Bombay and since my policy was transferred to the Madras Branch.

Yours Sincerely,
P. Rajagopalachariar
Member of Council,
Government of Madras.

Wanted Immediately

Agents on fixed salaries and Commission required in all important Towns of Ganjam, Vizagapatnam, Godavari, Kistna, Guntur, Nellore, Cuddapah, Kurnool, Bellary, Chittoor, and Anantapur Districts.

Apply to—
The Superintendent of Agents
ORIENTAL LIFE OFFICE
C/o POST MASTER,
BERHAMPORE (GANJAM)

OR TO—
The Branch Secretary
ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,
Post Box No. 8, Madras.

Mysore

Mysore Legislative Council.

Yesterday's Meeting.

BANGALORE, June 29.

A meeting of the Mysore Legislative Council was held this upon, the Dewan presiding. There were a few visitors present including Mrs. and Miss A. R. Bannerjee.

An Interpellation.

In answer to Mr. Basava Ayya's interpellation the Government stated that no such committee was appointed by the Government to enquire into the nature and number of appointments made in the Education Department in Mysore as was alleged in some of the papers.

Educational Reform.

Replying to an interpellation at the Mysore Legislative Council to-day, the Government stated that Mr. K. L. Datta has not quite finished the special work assigned to him. Up to the present he has submitted 36 notes containing his proposals and the Government have passed orders on 27 cases while others are under consideration. It was stated on behalf of the Government that endeavours were being made to encourage vocational education, elementary, secondary and advanced.

The question of combining more effectively vocational with general education which is a "Sine qua non" has been engaging the attention of the Government. It was also stated that proposals for the organization of law teaching and medical faculties in the Mysore University were under consideration.

Registration of Births and Deaths Bill

Leave was granted to introduce the Registration of Births and Deaths Bill.

Amendment of Legislative Council Bill.

On the motion of Sirdar Kantaraj Urs, leave was granted to amend the Mysore Legislative Council Regulation 1907.

Introduction of New Bills.

Two important measures introduced at to-day's meeting of the Mysore Legislative Council are a bill to further amend the Mysore Municipal Regulation, 1906, and the Mysore Local Boards and Village Panchayat Bill. The former provoked considerable controversy regarding communal interests. Mr. R. Bannerjee, I. C. S. in moving the measure he read in the Council made a lengthy speech reviewing the growth of Local Self Government in the State since 1862. He also dwelt on the principles of Local Self Government and said that the main principles underlying the proposed amendment of the Municipal Regulations were increase in the elected element, one-third being increased to one-half in the case of town municipalities and two-thirds in the case of city municipalities. He said the Government had confirmed the principle recommended by the special committee of the Conference of Presidents of Municipal Councils and Vice-Presidents in city and town Municipal Councils and had considered it necessary to make provision in the regulation itself for a full-time, paid President who might or might not be an official. He pointed out that the Bangalore City Municipality was not in favour of a paid President. They had urged that the provision was inconsistent with the entire scheme of Local Self Government. The next important principle in the amendment of the bill was based on the policy to give enlarged power to Municipal Councils limiting the control of Government to broad questions only and the next principle was based on the policy of giving increased scope of work to Municipal Councils and powers taken to vest selected Municipal Councils with control of Elementary Education, Medical relief including vaccination and muzzrai institutions. After discussion the measure was referred to a select committee. Mr. Bannerjee also introduced the Local Boards and Village Panchayat Regulation. In this also he referred to the growth of Local Boards in the State and said instead of having an amending regulation it was decided to recast the whole body of the regulation thus bringing it up to date. With reference to the decisions arrived at by the Government in their order of November last, the most important feature in the new regulation is that the chapter on village panchayat has been inserted for it is admitted on all hands that the village must for ever be the unit of Local Self Government and that greater attention must be paid to the improvement of village administration so as to lay for the future a surer foundation for the development of Local Self Government throughout the State. A very large number of village improvement committees had been established under the executive orders of the Government and are already working in the State on definite lines. It had been decided to place such of the committees as had attained a fair amount of efficiency in their work on a statutory basis and to notify them as panchayats. These panchayats will be constituted entirely on a popular basis a majority of members being elected with an elected president. Their functions had been specified under the heads: [1] Ordinary duties connected with maintenance of roads, sanitation and water supply, [2] improvement work and [3] other commercial work connected with education, irrigation, village forests, village courts. These have been elaborated in the new bill so as to provide for the panchayats sufficient scope for useful work. Necessary provision has also been made for putting them on sound financial basis and giving them a certain amount of financial autonomy subject to the general supervision of Taluk Boards.

This bill also was referred to a select committee.

Bird Destruction Prohibited.

MYSORE, June 29.

Under section 4 of the Mysore Game and Fish Preservation Regulation, 1901, the Government of Mysore have prohibited killing or capture of birds with bright coloured plumage and of peafowl and of antelope for a further period till the 30th June 1922.

Compulsory Elementary Education.

In nearly 170 additional places, spread over all districts of the State, the Government have extended the provision of compulsory elementary education regulation from the 1st July next.

THE GREAT WAR

ACUTE POLITICAL AND RACIAL TROUBLES IN AUSTRIA

EXPLOSIVES IN GERMAN COUNIER'S LUGGAGE: NORWAY STARTLED

M. VENEZELOS' PROGRAMME: CONFIDENCE NOT COERCION

MR. DADABHAI NAOROJI'S CONDITION VERY CRITICAL

[REUTER'S AGENCY.]

Great Britain

Army Contracts & Great Economies. A Statement in the House.

LONDON, June 29.

A memorandum by Mr. Wintour, Director of Army Contracts, on the provision of supplies for the Army shows that the value of purchases in war has exceeded 700 million sterling including 200 million on behalf of the Allies. The present annual value of purchases is about 350 million including 100 million for the Allies. Purchases during the war have included 500 million ration of preserved meat, 200 million tins of jam, 167 million pounds of cheese, 115 million yards of flannel, and 105 million yards of cloth. It cost 6½ millions to purchase home woolclip, and 55 millions to purchase Australian woolclip. The control of wool has resulted in great economies to the State estimated at 13 millions, assistance of other economies it is stated that British hides were bought for 5 pence per pound below the world price. It is estimated that the control of Indian tips resulted in an economy of 11,25,000 sterling and the control of jute in an economy of 6½ millions.

THE MACDONALD EMBARGO.

Murders at Sea.

A Suggested Conference.

LONDON, June 29.

The Seafarers' Conference reaffirmed the embargo on Messrs. Macdonald and Jowett going to Petrograd although a telegram from Mr. Henderson in Petrograd was read declaring that the embargo was likely to create difficulties for the Provisional Government. It is stated that 4,74,700 organisers have hitherto approved the Union's attitude and 52,994 disapproved. Mr. Havelock Wilson said he had received between two and three thousand communications from the whole Empire and the world endorsing their action. He contemplated calling an international Seafarers' Conference on the subject of submarine murderers.

War Bread and Disease.

An Enquiry.

LONDON, June 29.

Lord Rhonda has instituted an enquiry into the allegation that an epidemic of internal ailments is due to war bread.

A New Minister.

LONDON, June 29.

The Press Bureau states that Mr. Hayes Fisher has been appointed President of the Local Government Board and Mr. Stephen Walsh, Parliamentary Secretary.

Dealings in Raw Cotton Prohibited

LONDON, June 29.

The Board of Trade has prohibited dealings in raw cotton except by licence, conditions under which licences will be granted may include conditions regarding the maximum price but maximum price will not apply to parcels of cotton the purchase of which was previously contracted for so as to reduce selling price of it below amount necessary to give a reasonable profit. All importers and dealers in raw cotton and cotton spinners must comply with any direction of the Board of Trade regarding the sale, disposal delivery or the use of raw cotton. Rationing of raw cotton and reduction of output of yarn and cloth are regarded as practically certain. Probably a census of stocks of cotton yarn and cloth will be one of the first steps taken under the control of the Board.

LONDON, June 29.

Messrs. Montagu Silver report says:—Market has shown a certain amount of strength owing to a general demand. The price 39 7/8 reached on 22nd inst. was a record since July 1892. Shanghai exchange correspondingly advanced to 3 10 pence the Tael. Indian treasury's holding of silver has risen by over two crores owing to purchases on behalf of the Indian Government.

France

Arrivals and Departures.

At and From French Ports.

LONDON, June 29.

PARIS.—During the week ending the 24th instant 1,088 steamers arrived in French ports and 969 left. Two steamers above and three under 1600 tons were sunk. Three steamers were unsuccessfully attacked.

Norway

Baron Rantenfelh and Explosives. Worst Rumours Confirmed.

LONDON, June 29.

CHRISTIANIA.—The Foreign Minister in a statement in the Storting confirmed the worst stories of importation of explosives. He stated that shells and other explosives had been found in the luggage of Baron Von Rantenfelh who was German Imperial Courier. They had been imported by him into Norway in parcels and trunks which were stamped with the seal of the German Foreign Office. Baron Rantenfelh had returned to Germany where the Norwegian Government presumed he would be prosecuted criminally because in such cases international law stipulated that a diplomatist must be prosecuted in his native country. The Norwegian Government was also expecting an explanation from Germany.

Holland

The Potatoe Export Trouble.

British Legation's Communication.

LONDON, June 28.

AMSTERDAM.—The British Legation issues a communication to the Dutch Press explaining the position regarding the export of potatoes. It emphasises that the remedy for any deficiency in potatoes in Holland rests entirely with the Dutch party interested, for the Anglo-Dutch Agreement merely provides that before any potatoes are exported to Germany the fixed quantity should be exported to Britain.

The whole of the present trouble has arisen from the anxiety of interested parties in Holland to supply Germany because this action brings the agreement into force and creates a local shortage.

Don't Export to Germany.

The communication says stress on the fact that Britain is quite willing to take no potatoes provided that none go to Germany.

Submarines for Dutch Indies.

LONDON, June 29.

THE HAGUE.—The Navy Department has signed a contract with the Scheide Company of Flushing for the construction of three submarines for Dutch Indies.

Austria

Austria and Peace.

Premier's Statement.

LONDON, June 29.

AMSTERDAM.—During the debate in the Austrian Parliament on the prospects of Peace the Premier Von Seidler declared that Austria Hungary was always ready to conclude an honourable peace but it must include a guarantee for the assured development of the Empire otherwise they would continue the fight.

Political Troubles in Austria.

LONDON, June 29.

News from Austria indicates that political and racial troubles are more acute. The Czech and Slav deputies in the Reichsrath continue bitterly to attack the Government, condemn war and demand the establishment of separate states in both halves of the monarchy as the only solution of the racial tangle. Austrian censorship is suppressing more violent speeches against Government and further news of revolutionary movement in Bohemia.

AMSTERDAM.—The Austrian Emperor in a special audience given to the party leaders of the Lower House of the Reichsrath reiterated that he was striving actively and untiringly for peace.

Greece

M. Venezelos' Programme.

A Great Pro-Ally Campaign.

ALLAHABAD, June 29

LONDON, June 28th.—The "Times" correspondent at Athens states that M. Venezelos favours unreserved participation in the war, but is opposed to the coercion of Greeks. As soon as Parliament assembles he will lay his programme before it. The Army now fighting the Bulgars will remain at the front under the orders of the State and volunteers for it will be encouraged. The forces now in the Peloponnese will be brought thence and dis-

TELEGRAMS.

tributed among the usual garrisons. The army will be brought to its ordinary peace level. M. Venezelos will probably undertake a great campaign to explain to the people how indissolubly Greek interests are bound up with those of the Entente. This will probably lead to his being able to put the entire forces of Greece into the balance in three months time, but M. Venezelos intends to proceed by means of confidence not coercion. ("Pioneer").

Greek Relations Broken Off with Central Powers.

LONDON, June 29.

PARIS.—The correspondent of the "Temps" in Athens telegraphs that the Government has ruptured relations with the powers fighting against the Entente.

ATHENS.—M. Venezelos in a speech here said that the Government was going to call out the untrained classes of 1916-17.

Russia

360 German Prisoners Escape Through Finland.

LONDON, June 29.

PETROGRAD.—Newspapers state that 360 German prisoners have escaped through Finland during the month.

Brazil

Neutrality Decree Revoked.

LONDON, June 29.

RIODEJANEIRO. Brazil has revoked the decrees of neutrality in war between the Allies and Germany.

Germany

LONDON, June 29.

The Reichstag will shortly be asked for a new credit budget of fifteen thousand millions marks.

British Front

LONDON, June 29

General Haig this afternoon says:—We attacked and captured last evening a forward position on a front of two thousand yards south and west of Oppy and gained the whole of our objectives and took a number of prisoners and machine-guns. We continue to gain ground south of Souchez River on a wide front and have entered Avion taking more prisoners and six machine-guns. We repulsed a raid north of Cherisy and a more successful raid southeast of Leos.

LONDON, June 29.

The British communique says:—We captured 247 prisoners and 12 machine-guns in last night's operations in the neighbourhood of Oppy southward of Souchez river. We made a raid northeastward of Croisilles in the neighbourhood of Armentieres. We brought down one aeroplane.

French Front

The Latest French Communique.

LONDON, June 29.

The French communique says:—Enemy was very active during the night on the Aisne front following up a violent bombardment by lively attacks in the region of Cerny south-east of Corbigny and north-east of Rheims. All attempts however were shattered by our fire or thrown back by counter-attacks and our positions were maintained. The struggle was particularly lively in the region of Cerny where the enemy attacked several times at two different points. Enemy fractions gained a footing in our first line north-east of Cerny but an energetic counter attack drove the enemy out leaving numerous dead. Some prisoners were taken. There was an intense artillery duel on the left bank of the Meuse in the region of Avocourt Wood and the Hill 304. After a violent bombardment Germans last night powerfully attacked with special storming troops on a front of two kilometres west of Hill 304. Our fire disorganised an attack which gained a footing at some points in our first line. Another enemy attempt east of Hill 304 in the morning was completely repulsed.

1,200 Shells on Rheims.

LONDON, June 29.

A French communique says:—There was an intermittent enemy bombardment at various points which was vigorously countered particularly on the left of the Meuse. Twelve hundred shells were thrown into Rheims, eight of which fell on the Cathedral.

British Make Considerable Progress. Outskirts of Avion Reached

LONDON, June 29.

A British communique says we made considerable further progress southward of the Souchez River and captured a number of prisoners. Our line in this area was again advanced on a front of two miles reaching the outskirts of Avion. We brought down three aeroplanes and drove down four others. Four of ours are missing.

LONDON, June 30.

The French communique says:—After a bloody defeat inflicted on him Thursday night in the region of Cerny the enemy further attacked positions northeast of the village and succeeded after several fruitless attempts costing him heavily in a gain penetrating our first line elements from which we had

TELEGRAMS.

driven him. Southeast of Combeny the Germans launched a particularly violent attack during the same night. Several battalions of special assaulting troops were engaged. They made several attempts to carry the silent in our line on both sides of Laon Rheims Road but waves of assault were broken by our fire and were unable to reach our trenches being repulsed back with heavy loss. On the left of the Meuse the artillery duel continued intensely in the sector of Hill 804 and Arcourt Wood. During the evening of the 27th instant the German long range gun fired several large shells at Dunkirk.

Mesopotamian Front

The Mesopotamia Campaign.
Turkish River Steamer Bombed.

SIMLA, June 29.
The General Officer Commanding the Mesopotamia Expeditionary Force that on the 22nd June our aeroplanes bombed one of the few remaining Turkish river steamers obtaining at least one direct hit with a sixty-five pound bomb. On the 25th June a hostile aeroplane bombarded our camps without doing any damage. On the following day we retaliated by dropping 24 bombs on the enemy's camp at Tekrit. Seven direct hits were observed on tents which were destroyed and other bombs exploded close amongst the enemy's tents inflicting damage. All our machines returned safely.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

Promotions to Indian Military Officers.

SIMLA, June 29.
The following is published in the current issue of the Gazette of India-Army Department:—

H. M. the King Emperor has been graciously pleased to approve admission of the undermentioned Indian Officer to 2nd Class of Order, British India, with the title of Bahadur in recognition of his services with the Turco-Persian Frontier Commission in 1914: Jemadar [now Risaldar] Jawahar Khan, 18th King George's Own Lancers. This appointment will be supernumerary to authorised establishment vacancies.

Honorary rank is conferred on retirement on Risaldar Major Muhammad Anan Khan, 15th Lancers (Curnood Malakand).

Weekly Mail Service to be Resumed.

SIMLA, June 29.
Intimation has been received from the Secretary of State for India the weekly mail service to Egypt, India, Ceylon and the Far East will be resumed from next week.

A Railway Line's Materials Taken for War Purposes.

SIMLA, June 29.
Where as the Governor-General-in-Council is of opinion that certain rails of the Suttel section of the Southern Punjab Railway together with all fastening sleepers plant and material connected therewith can be utilized in connection with the prosecution of the present war now therefore in pursuance of sub rule (1) of rule 11 A of the Defence of India (Consolidation) Rules 1916 as subsequently amended the Governor-General-in-Council is pleased to require the Agent of the North Western Railway being the person in charge of the said things to place at his disposal at Ludhiana station one hundred miles of rails of the said Suttel Valley section of the Southern Punjab Railway together with all fastening sleepers, plant and materials connected therewith.

N.W. Frontier Disturbances.

Mahsud Still being Punished.

SIMLA, June 29.
On the 25th instant the Force in Waziristan returned to Jopara Bagh carrying out punitive measures 'en route'. The opposition encountered was negligible. On the 26th and 27th the Force rested in camp and with the exception of an isolated sniper was not molested. Our aeroplanes raided Makin and Marabi with considerable effect. The health of the troops continues satisfactory.

Plague Mortality.

SIMLA, June 29.
There were 1,182 deaths and 1,480 seizures from plague in India during the week ending the 23rd June. The following are the provincial figures:—Bombay had 444 deaths, Madras 18, Bengal 1, Bihar 41, the United Provinces 231, the Punjab 89, Burma 92, the Central Provinces 45, Mysore State 77, Hyderabad State 49, Central India 17, Rajputana 74 and Kashmir 19.

All-India Weather.

SIMLA, June 29.
The depression from the Bay now in north-east Central Provinces will be in south-east Rajputana to-morrow. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Assam, Bengal, Behar and Orissa Central Provinces.

South Gujarat, west coast of the Peninsula and north Hyderabad and local in Central India west, South Rajputana, Mysore, north Madras coast. A few falls also occurred in Upper Burmah, United Provinces and Bombay Deccan.

Chief amounts are:—Victoria Point 2 inches, Akyab 1½, Sibsagar Gauhati, Darjeeling and Sagar Island 1, Cox's Bazar 1½, False point 2, Naya Dumka 1, Musoorree 3, Murree 1½, Surat, Indore and Akola 1, Amraoti and Pendra 2, Nagpur 5, Pachmarhi 3, Chanda 4, Aurangabad 1, Mercara 1½ and Occanada and Waltair 1.

Forecast:—Increase of rain in the United Provinces, the Central India, Rajputana and northeast Gujarat and decrease in the Central Provinces.

Calcutta

Official Item.

CALCUTTA, June 29.
Owing to the transfer of medical officers to the Military Department and the difficulty of securing qualified substitutes to replace them, ten dispensaries have been closed in Assam since the beginning of the war. The services of 7 I. M. S., 7 officers of Subordinate Medical Department, 1 Civil Assistant Surgeon and 37 Sub-Assistant Surgeons of Assam were transferred to the Military Department.

Bombay

Dadabhai Naoroji's Condition Very Critical.

BOMBAY, June 29.
Mr. Dadabhai Naoroji's condition is very critical this evening causing grave anxiety.

Slight improvement is reported this morning in the condition of Dadabhai Naoroji although the crisis is not over.

BOMBAY, June 30.
The Hon'ble Mr. V. J. Patel had given notice to move a bill in the Bombay Legislative Council to amend the Presidency Small Cause Court Act under Clause 2 of which a vakil or attorney of a High Court is debarred from being appointed Chief Judge of a Presidency Small Cause Court although a vakil can now be appointed member of the Executive Council or a High Court Judge. Recently the Governor of Bombay in Council proposed to appoint a vakil Judge as Chief Judge of the Bombay Small Cause Court but owing to provisions of Presidency Small Cause Court Act this proposal could not be carried out. The legislation proposed by Mr. Patel was therefore necessary. Mr. Patel has been informed that the Government of India after consulting the Government of Madras and Bengal and the Calcutta High Court have decided to undertake legislation in the Imperial Council to admit a vakil or attorney of High Court for appointment as Chief Judge of a Presidency Small Cause Court.

Punjab

THE INTERNMENTS.

Meeting at Lahore.

Presence of Students Forbidden.

LAHORE, June 29.
The following letter, was addressed to the heads of local colleges and educational institutions yesterday under the authority of the Deputy Commissioner Lahore:—I have just received a printed notice of a public meeting to be held this evening at 7 P.M. at Bradlaugh Hall to express sympathy with Mrs. Besant and her co-workers and to protest against the action taken by the Madras Government against Mrs. Besant and others which is of a political nature, and as it would be inadvisable for the students to attend the meeting, I shall be glad if you will advise the students of your college not to attend. I would suggest that a master of each unit be deputed to attend and see that your orders are obeyed.

Punjab Protest Against Madras Internments.

Newspapers ordered not to Print Proceedings

LAHORE, June 29.
Editors of Local newspapers have received the following notice from the Local Government to-day:—Order under Rule 3 (D) of the Defence of India Rules 1916 (vice notification No. 1196 Political, dated the 2nd April 1915, Gazette of India:—Where as the Local Government has reasons to believe that you editors of newspapers are about to publish in your newspapers reports of or references to the public meeting held at Bradlaugh Hall at 7 P.M. on Thursday the 28th June 1917 to protest against the action of the Madras Government internment Mrs. Besant and whereas such reports or references are likely in the opinion of the Local Government to be of such nature as to prejudice public safety, therefore the Lieutenant-Governor is pleased hereby to direct that you shall not publish or cause to be published in any newspaper in the Punjab any reference, whether direct or indirect to the said meeting of protest.

By order of His Honour the Lieutenant Governor of the Punjab.

(Sd.) J. P. Thomson, Simla,

Chief Secretary to the Government of the Punjab,

The 28th June, 1917.

Burma

The Late Tornado.

RANGOON, June 29.
The official report which now ready of the damage done by the recent tornado at Syriam a few days ago puts the damage at below Rs. 18,000. Three native employees of the B. O. C. were killed and several others injured.

Elephant Runs Amok.

A Government tusker elephant caused great excitement last Wednesday by going away forty miles from Pakokku. It killed a Burman and injured three others severely, necessitating their removal to hospital. The animal was cornered near Pakokku race course by Messrs. Scowell, Bell, and Molesworth (Secretary, Pakokku races). It was shot in the head a bullet penetrating its brain through the ear, two other shots having been fired previously.

Sind

A False Rumour.

KARACHI, June 29.
On Wednesday a report was current in Karachi that Mr. Dadabhai Naoroji had died the previous night. A local Indian daily announced the death in Tuesday afternoon's issue and many persons in different communities received similar information. The Parsis of Karachi held a "uthamna" ceremony on Wednesday afternoon and the Mahomedans and Khojas, acting on the message from a Mullah at Surat, had special meeting prayers in their mosques. Nearly all Indian business establishments closed as a mark of respect. It now appears that the sole authority for the report of death was the newspaper "Kesari" of Poona. Various telegrams received at Karachi are being traced to the same source. The "Daili Gazette" published an obituary notice.

Founding of Co-operative Stores.

KARACHI, June 29.
It is reported that co-operative stores with a capital of one lakh of rupees are being founded in Karachi to deal only in Swadeshi articles. If successful, branches will be opened in Sukkur, Shikarpur and other Sind towns.

United Provinces

The Indian Army.

Recruiting Exceptionally Good.

ALLAHABAD, June 29.
The "Pioneer" understands that recruiting for the Indian Army is exceptionally good at the present. The martial races of India are showing themselves ready to do their part in the war and the success achieved in recruiting labour corps has been most gratifying.

BRIEF TELEGRAMS.

No newspaper has published in Lahore any account of the proceedings of the protest meeting held yesterday.

The G. I. P. Railway workshops at Matunga was opened this morning when the employees resumed work as usual. Their representation has been submitted to the Agent.

The "Punjabi" says:—The action taken by the Punjab Government is most extraordinary and gives additional proof showing how the provisions of a war measure are being utilised for dealing with legitimate and constitutional movement for self-government in India. We most emphatically protest against this most unwarranted use of power.

Commenting on the prohibition order the "Tribune" writes:—As regards the reason or reasons of the action the Lieutenant-Governor is stated to have taken all we are in a position to say at present is that public are aware of none and that the action taken in the absence of any statement of reasons on which it is based will cause considerable surprise and regret.

Mr. Dual, Sessions Judge of Alipore, yesterday disposed of what is known as the Bhowanipur bomb case. In this case Gopal Chunder, Barata, a student of the South Suburban School was charged under the explosive Substances Act, with possessing four bombs and some cartridges. The accused pleaded guilty and prayed for mercy. The Judge sentenced him to eighteen months rigorous imprisonment.

In exercise of the powers conferred by Section 3 of the Import and Export of Goods Act 1916 (11 of 1916) the Governor-General-in-Council is pleased to prohibit the import of all gold coin or gold bullion provided that nothing in the notification shall apply to any gold coin or bullion imported by or for the use of the Government or under a license granted by the Chief Customs Officer at the place of import.

In pursuance of section 2 of the Defence of India (Criminal Law) Amendment Act 1915 as subsequently amended the Governor-General-in-Council is pleased to direct that the following amendment shall be made in the Defence of India (Consolidation) Rules 1915, namely after Rule 21 of the same rules on the following rule shall be inserted, namely 22-A. No person shall melt, break up or use otherwise than as currency any current gold coin. In this rule "coin" means coin which is legal tender under the Indian Coinage Act 1906 (3 of 1906).

In the course of budget discussion at the Legislative Council some of the members viewed with concern, the increase on excise revenue in the State and urged the Government to take steps to reduce consumption. Mr. Karnick Krishnamurti Rao, said that obviously the excise policy was faulty and urgent that reforms were necessary so as to close down drink shops on a large scale during 1915-16. They spent 31.48 lakhs for moral and material development of the people while in the same year they had taken from the people 50.6 [2] lakhs as a result of moral and material degradation of the backward classes. That fact that stir their conscience. The increase of expenditure in the P. W. D. was also pointed out and criticised by some of the members.

వృత్తాంతములు

బ్రిగేడ్ కమాండర్లు జి. ఇ. హోలెంసుగారు మరణించిరి.

దాదాబాయి నాథోగారి ఆరోగ్యము పుడు చాల విషమస్థితిలోనున్నది. 29వ తేదీన అందఱును వీరి స్థితిని గురించి భయము జెందిరి.

రాజోపు వారము మొదలుకొని ఈజిప్టు, ఇండియా, సింహళము, దేశములకు రాజోపు మొయిలు తిపాలు రాజోపు నని ఇండియా కార్యదర్శిగారు తెలియజేసిరి.

మాటంగూలో నన్ని జి.వి. పి. యనువగారి కర్మాలు ముని పని వాక్కులు చూచి పనిలో ప్రవేశించి పని చేయుటకు ప్రార్థించి దక్షిణ వారి కర్మాలు పని విజయము జరిగిరి.

దక్కను హోదాన పాథున లవలంబించు ప్రాంతముల నుంచి వేయిలకు దొరతనము తెలులనేని ప్రయత్నింప వలసినదని బొంబాయి పురపాలక సభవారు బొంబాయి దొర తనము వారిని గోరిరి.

సురేంద్రనాథ డెన్వి గారికి నవంబరు 10వ తేదీకి 70వ సంవత్సరము ప్రాప్తిండు నున్నది. ఆనయము సుత్సాహవం తియగ జేయు నిమిత్తము సోమవారము నాకు భారతీయ సంఘ సంఘరమున మొకసభ జరుగును.

ఇటీవల రంగూనులో పట్టిక తుపానువలన 15000 రూపాయల నష్టము కలిగినదని అధికారులు తెలియజేయుచున్నారు. జి. డి. సి. వర్తక సంఘములో పనిచేయు ముగ్గురు హైందవో ద్యోగులు మృతిమొందెను. చాలమందికి గొప్ప గాయములు తగిలినవి.

కాననగిర్యాణ సభయందు మా. ఏ. ఎస్. క్రిష్ణారావుగారి ప్రశ్నకు దొరతనమునా రొనర్చిన యుత్తరువు ప్రకారము జి. శ్రీనివాసమూర్తి (సివిల్ అసిస్టెంటు సర్జను), గారిని ఆయుర్వేదవైద్యుల సంఘముగించు చున్న చరమాలికలను పరీక్షించుటకు నియమించిరి.

గత కొలది సంవత్సరములలో పంజాబు ప్రావిన్సులు నివిలు సర్దుమునుండి ఇదంతట ఉద్యోగియులు తమ పదవులనుండి తొలగింపబడిరి. ఇంక మరి యిద్దలు పెన్షనులు మేజిస్ట్రేటు గారి వలన పరీక్షింపబడెనున్నారు. వీరు లంచములు పుచ్చుకొనుటవలన ఇట్లయ్యెనని తెలియుచున్నది.

స్వదేశీవస్తువుల వ్యాపారము నిమిత్తము కరాచిలో ఒకలక్ష రూపాయలు వెట్టుబడిపెట్టి సహకార సంఘమువారిక ఉక్రమమున నెలకొల్పిరి. ఇది నెగ్గినచో వీరికి గొభలు సుకూరు, ఓకాకూరు సింధు పట్టణములలో గూడ విస్తరచెదరి అనుకొనుచున్నారు.

కెప్టెన్ డి. మేసన్ గారి మోటారుబండి ప్రమాదవశమున నొక పోలీసు భటునినిదమండి పోయినందున వశమవరికించెను. ఆతడు విచారణాసభము కేప్టెన్ గారికి 450 రూపాయలు జాల్మానా విధించబడెను. అందు 400 రూపాయలను మరణించిన పోలీసుభటుని కుమారున కిచ్చుట కాన్దాపించిరి.

ప్రమాదము: కోలంబొక్స్ పటన్ బాలికాపాఠశాల యందు తన స్నేహితునితోగూడ నాడుచు పాడుచుండిన నొక బాలిక క్రిందపడెను ఆమె చొక్కా జేబులోనుండిన నూదిగ చెక్కబడిన పెన్సలు ఆమె శరీరమునందు దిగబడినందున నామె ను వైద్యశాలకు వీరికొనిపోయి కేంద్రుచికిన్ని చేయించిరి.

జి. పి. పి. రెయిల్వే కర్మాలయములనుందలి కార్మికులు నిష్కరిగినను కర్మాలయములకు పోవ నవియున్నయు దిగములు చేసియుండెను. ఒకగంట పంచటనుండి పిమ్మట వారు మరలిపోయిరి. తరు ప్రతినిధిని ప్రైవేట్ కారిడ్వారా విజెంటునకు పంపవలసినదనియు, ఈలోపున కర్మాలయములు మూసివేయబడుననియు వారికి తెలియజేయబడెను.

కలక్టర్లసభ: ఈ సంవత్సరము ఆగష్టు మాసాంతమున ఉదక మండలములో జరుగబోవు కలక్టర్ల సభకు 1912వ సంవత్సరమున జరుపబడిన సభకు పిలువ బడెన 18 గురు కలక్టర్లును, మరిద్దరు జిల్లా జడ్జిలును, రివిన్యూ బోర్డు సభ్యులును, పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారును వ్యవసాయ కార్యోద్యోగులును గూడ వచ్చెదరు.

పుదుచ్చేరిలో ముషన్ ముక్రూత్ కాలనెక్టు మొహురును పోర్టుగా కలిపించి అధికారులకు చెందిన 7000 రూపాయలను వాడుకొనినందులకు ఆముక్రూత్ కాలలోని గుమాస్తాలకు యీ నెల 27-వ తేదీన పుదుచ్చేరి సెషన్స్ జడ్జిగారు 2 సంవత్సరముల కఠిన శిక్షయు, 1000 రూ॥ ల జాల్మానాయు విధించిరి. 5 సంవత్సరముల కఠిన సత్సర్వకర్తనముకు పూచీ కత్తును శోరిరి.

నగరములందును, పల్లెలయందును అమ్మబడిన లాటరీకి కట్టు సామ్యు వెస్ట్ర్యు యిండియా టర్నుక్లవనకు పంపబడినది. మొత్తము 3642090 రూపాయలు విలువగల టిక్కెట్లు చెల్లినవి. ఈస్టానుండి కూటికి 5 వంతున ఖర్చుల నిమిత్తము తీసికొనబడి మొదటి బహుమతి పొందిన వారికి కూటికి 20 వంతునను చెందవ బహుమతి పొందిన వారికి 100కి 10 వంతునను, మూడవవారికి 100కి 5 వంతునను, యుద్ధయుద్ధాపు వస్త్రావేజుల విచ్చెదరు. మొత్తముపైన 1000 బహుమతులివ్వబడును.

1914వ సంవత్సరము జ్యూన్-జులైయున, ప్రాంతీయ కమిషనులో తానుచేసిన సేగర్-వార్డుము జెందారు (ఇప్పడురసాల్టారు) తలకలు భానుగారికిగావు బహద్దరు దిరుదముతో జార్జి సార్వభౌముని స్వంతకొక్క సబాలములో 18వ స్థానమునగ బడెను. ఉద్యోగ ప్రోత్సాహమున సమయమున రిసాల్టారు మేజరు చహూరు అన్నాభాను సర్దారు బహద్దరు గారికి ఆనర్ల ర్యాంకుల మీదకు మొనగబడును. ఇతడిపుడు జార్జి సార్వభౌముని స్వంత కొక్క సబాలమున 15వ స్థానమునందు బడుడై యున్నాడు.

పకోట్లనుండి గతమునా నాడు దొరతనమునా వెద్ద పునగకటి 40 మైళ్లు పొడిపోయి చాల కలరరముగావరిచినది. ఒక బర్మాదోయిని బంపినది ముగ్గురికి గొప్పగాయములు గావించెను. వీరిని వైద్యశాలకు చికిత్సార్థము గొంపొయిరి. పకోట్ల పునగుపందెముల కార్యదర్శియగు మోల్సు వర్మ, స్కో-వెల్లు, బెల్లు గార్లు పకోట్ల పందెపు స్థలమున ఈయెనుగను బంధించిరి. దానిని తుపాకీతో తలమీదకొల్పగ గుండ్లకటి చేవిగుండామెదడులోనికి దూకినది. ఇంతకుమున్ను రెండుసార్లు దీనిని తుపాకులతో గాల్చిరి.

సర్ సత్యేంద్ర ప్రసన్న సింహగారు - ప్రధానమంత్రి గారు: మే నెలలో సింహగారు లాయకు జార్జి గారి పండిరమున విందారగించిరి. ఈప్రధాన మంత్రిగారు తమరుగనిట్టి యాతిధ్యమున గౌరవించు చుండును. "తమరు ఒకరికి విందు చేయువారును ఒకరింటి విందుగనుచువారును నగు పురుషులు సాధారణముగ నుపద్రవ కారులు గానుండును" వాక్యమును నెంట్టుకొనియును సతీచే త్రెయిలో డిప్రెయిర్ చేప్పించెనుగాన నిట్టివిందులు పూర్వపు ప్రధానమంత్రిగారి సొకరికంగికారములగ నుండలేదని మాంచెట్ల గార్డియను పత్రిక వ్రాసినది, గాని దేశీయమహాజన సభాస్వరూపును బడసిన సింహగారికి జరిగిన ఈగౌరవమును మేము ప్రకటింప వంతులకు కారణమగువడెను. హిందూదేశమును గూర్చిలాచుడు జార్జి గారు గ్రహింపవలసినది చాలగలదు. ఈవిషయమైన విజ్ఞానమునబడయుటకువారు యత్నింపుటకకైన ఆలసింపరాదు. (ఇండియా)

సామెతులు పెనుసూత్రము

ఈ నెల 29 వ తేదీ శనివారమునాడు నాగపురము నందు ఎన్. కే. వీహార్ గారు "సామెతులవలన కలుగుచున్న అన్యధకములు" అను విషయమున నుపన్యసించిరి

ఈ సామెతులు అన్ని కమయములందుగూడ వ్యాపించి అన్యధక కారణ మగుచున్నది. అన్నిటిని వివరింపకలే నినన నిపుడు వ్యగధి చాలను; గాన విద్యావిషయకా నన్యధకములను మాత్రమే వివరించెదను. మొదటిది పాఠశాలా మందిరములు-చాల వ్యయ మనర మగు వికాల భవనములు పాఠశాలల కత్తెవనమని చాలమంది నుగువుచున్నారు. మరియు నామందిరములలో వివిధోప కరణముల మాత్రసభక్తి నమర్చు

వలసి యున్నది. ఇట్టి యోగ్యాలు లన్నియు సమగ్రమున నుండిన పోధనావిధానము శ్రేష్ఠతముగనుండిన నుండుగాక! అదిభవింతులగు స్వల్పసంఖ్యాకులకు మాత్రమే యుపయుక్త మగుచున్నది. తమము హెచ్చుటయేగాక బట్టలు ఆహారము మున్నగువాని కన్నిటికినిగూడ వ్యయము చాల హెచ్చినది. భవింతులకు పేదలకును అన్నిటియందును సంఘటింపజేర్చుడినది. భవింతులకు గలగు సామనలు మున్నగు నెల్ల వికారములకును తలయుచున్నచో వారు తమ్ము మర్యాద నెరుగని నీచులని నిందింతు రను భయమున పేదలన్నిటను భవింతుల నను సరింపవలసి వచ్చినది. కళాశాలలో చదువు విద్యార్థి కిప్పుడు నెలకు కనీసము రు 30 లు కావలసియుండును. ఈ నిరుపేద జేశమున తలిదండ్రు లెంతవంది తమ బిడ్డలలో నెక్కొకనికి నెలకు రు 30 ల వంతున వ్యయ పరు ప గ ల వారుండుకో యోచింపుడు. ఒక కుటుంబమునమూని నెలకు రు 50 లతో కుటుంబ పోషణమును జరుపుచుండగ కుమారున కొక్కనికి భోజనమునకు నెలకు రు 15 లు వ్యయ మైనగాని పీలులేని స్థితి సామనువలన కలిగినది. కుటుంబములోని వారి కందరికిని బట్టలనిమిత్తము తండ్రి నాలుకు రు 50 లు వ్యయ పరుచుండ కుమారుని కొక్కొక్కే రు 50 లు చాలు టలేను ఈసామను యంతటితో సంకరింప వలసిన సమయము కలిగినది. భవంతు లెంతవ్యయపరచినను పరచెదరు గాక. వారు తమ బిడ్డలను మోటారుబండ్లలో పాఠశాలకు పంపిన పంపురురు గాక. వీడలు గూడ నట్టులే చేయవలెననుట సమచితము గాదు. కాన వీడవిద్యార్థులు భవింతులగు సహపాకుల ననుకరింప నాచుటలో తమ స్థితి గతులను బాగుగ గమనింపవలసి యుండును. మరియు పేదవిద్యార్థులు తమనలే నేషభాషలను కలిగియుండ లేదని భవింతులు వారి నాక్షేపింప గూడదు. అన్నివస్త్రానులకొరకు చాల బాగ్ర శ్రేష్ఠో వ్యయ మొనరింపవలెను. అని వీహార్ గారు నుడివిరి.

నిర్బంధ ప్రవాసములు-లాహోరునభ.

లాహోరువార్తా పత్రికాసంపాదకులకు ఈక్రింది ఉత్తరువును లాహోరు ప్రభుత్వమువారు జారీచేసిరి:—హిందూదేశ రక్షక కాసనము మాత్రము రి (డి):—మదరాసు ప్రభుత్వము వారు అనిదెనంటు, అంతిమ వాడిమా గార్లును నిర్బంధ ప్రవాసమున నుంచినందులకు వారి కార్యమును ఖండించుచు జూన్ 28 వ తేదీ గురువారము నాటిసాయంత్రము 7 గంటలకు బ్రాద్దామందిరమున జరిగినసభను గురించి విూపత్రికలలో ప్రచురించెదదని మాకు తెలియవచ్చినది. విూరిట్లు చేసినచో ప్రజాశాంతికి భంగము కలుగునని మాకు నోచుచున్నది. కావున ఈ సభకు సంబంధించిన ఎవ్విధమాన సమాచారములను విూపత్రికలలో ప్రచురింపకూడదని, తప్పి నెంటు గన్నరుగారు ఇందుమూలముగ మాకందరకు ఆజ్ఞాపించుచున్నారు.

(సం) జె. పి. థాంపుక.

సిహాపంజాబు ప్రభుత్వమువారు ప్రధాన కార్యదర్శి, జూన్ 28, 1917

లాహోరు జూన్ 28:—లాహోరు డిప్రెయిర్ కమిషనుగారి అధికారముక్రింద ఈక్రిందిశిఖ స్థానిక కళాశాలాధికారులకును, విద్యాలయముల వారికిని జారీచేయబడినది:—నేటి సాయంత్రమున 7-గంటలకు బ్రాద్దామందిరమున అనిటి నెంటుట్టు, అరండేలు వాడిమా గార్లుకు సంభవించిన నిర్బంధ ప్రవాసముకు సానుభూతిని జూపుటకు, మదరాసు ప్రభుత్వమువారి వ్యయ ఖండించుటకు లాహోరుపాఠశాలాధికార సభజరుగునని నాకు తెలియవచ్చినది. ఇదంతయు రాజకీయ సంబంధమైనది. అక్కతనవిద్యార్థులు ఈసభకే తలవకుండునట్లు విూరు వలయుప్రయత్నములు చేయుచో నేను చాలసంతసించు నాడెను. విద్యార్థు లీ సభకే తలచుటసమంజసము. దానంతేని ఒక్కొక్క విద్యాలయము తరఫున ఒక్కొక్క ఉపాధ్యాయుని బంపిమి ఉత్తరువుల నుల్లంఘించ వండునట్లుచేయ ప్రార్థనములు.

పశ్చిమోత్తర సర్పిచాంత కలవాములు

సిహా, జూన్ 29:— 25 వ తేదీన పశ్చిమమున నున్న బలములు క్షీల నొసగుచు ఇప్పుడ రాష్ట్రానుకు మరలవచ్చిరి. ఎరుర్పాటేమియు లేదనియే చెప్పవచ్చును. 26, 27వ తేదీల నానెన్యము కిరములలో విశ్రాంతిని దీర్చుకొను చున్నారు. ఎకడో యొక్కడు తప్ప వారి విశ్రాంతి నెన్యము చేయ బ్రయత్నింపలేదు. మాకు మూలీల విదా మూ విమానములు వాడి పలికినవి. మా సైనికుల ఆరోగ్యము చుంచి స్థితిలోనే యున్నది.

స్థానిక వార్తలు

విశాఖపట్నం మహాసభ.

రేపు (1-7-1917) సాయంకాలము 5 గంటలకు ఆర్యనియమసభలోని వై. ఎ. వి. వ. మండలిమున గోక్షేత్రమునందు వారసభ జరుగును నిధికి ధనసహాయము కోరుటకును ధర్మకర్తలు కార్యదర్శులు మున్నగువారిని నియమించుటకును ఈ సభ జరుపబడుచున్నది. నిధినిగూర్చి చాలమంది ప్రముఖులు ఆంగ్లభాష యందును దేశభాషలలోను యుపన్యసించెదరు. ఎల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

మొయిలుస్తీ మరు:—రంగూనునకు జూలై నెల 2-వ తేది సోమవారము సాయంకాలము 4 గంటలకు ఈపురినుండి స్తీమరువిన బట్టలు పంపబడును.

ధర్మకర్తలయొక్క బ్రహ్మసమాజము:—బార్నిటవును అన్నాపిల్లవీధి నెం 97 ఉపన్యాసమందిమున జూలై 1 వ తేది సాయంకాలము 5 గంటలకు ప్రాసెసు ఎం. వి. ఎస్. సుబ్బయ్యగారు ప్రాధాన ముకరించెదరు.

సవరణకాబడిన తపాల్ నోటీసు:—ఇంజాం గు మొదలుగాగల దేశములకు జూలై 3-వ తేది మంగళవారము వరకు ఉత్తరముల జనరల్ తపాలాశీసునండియు నగరమున నున్న చిన్నచిన్నతపాల్ ఆఫీసులనుండియు పంపబడును.

వాతావరణస్థితి:—భారతవంతుగు హెచ్చినది. అభారముఖమున మార్పువచ్చినది. నేడుదయమున పశ్చిమ సముద్రతీరమున నాయుచలము ప్రకాంతముగ నున్నది. కొలంబో జలికట్టులయొద్ద సముద్రము చుడుకుగా నున్నది. వాయుచలము హెచ్చినది.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—ఈసభవారి యాజమాన్యముక్రింద జూలై 1వ తేది ఆదివారము పద్మావ్విము 4-20 నిమిషములకు గోపాలనాయక్ గారి వి. ఎస్. పాఠశాలయందు కె. పి. సుందరరాజశర్మ అను 14 సంవత్సరముల బాలునిచే సుభద్రాకల్యాణము హరికథ చెప్పబడును.

బ్రహ్మపూజ:—ఆంధ్రదేశమందలి గ్రంథభాండా గారము లన్నిటికిని “బ్రహ్మపూజ” యను గ్రంథము ఉచితముగ ప్రియమగుచున్నది. వలయువారు అధికారిచేతి పంపుయి యీక్రిందివారికి వ్రాసుకొనవలెను. దంటు కృష్ణమూర్తిగారు కార్యదర్శి, శ్రీ సీతారావు పుస్తక భాండాగారము మండలేటి గోదావరి.

రామాయణోపన్యాసము:—హహాకారు పేట ప్రాగ్రిసివ్ యూనియన్ పాఠశాల అన్నామలె మొదలియగువారి హాలుందు జూలై నెల 1-వ తేది ఆదివారమునాడు ఉదయము 9 గంటలకు అధ్యాత్మ రామాయణము సంబంధముడన కథను మహామహాపాధ్యాయులు ఎం. లక్ష్మణమూరి గారు వివరించెదరు.

బీదల పాఠశాలల సంఘము, చెన్నపురి:—ఈ సంఘమువారి ఆధిపత్యముక్రింద మధుర పురవాస్తవ్యులగు వి. రామస్వామి నాయుడుగారు జూలై 1-వ తేది ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు పెరియమెట్టు కాలనీయము మొదల పాఠశాలయందు “మణిక్య సాగరమును గూర్చి యుపన్యసించెదరు.”

వేదాంతోపన్యాసములు:—ప్రతి లక్ష్యవారు ముక్రపాఠమును సాయంకాలము 7 గంటలకు తంబునెట్టి నిధియందు శింకరాచారి మఠమున బ్రహ్మశ్రీ అమలాచల శాస్త్రి (నాగపట్టణము) గారు నూత సంతాతను బోధపరచెదరు. శ్రీకచ్చాళేశ్వర స్వామివారి ఆలయ ప్రాకారములో భానవాస్తియను గూర్చి నూత ప్రతి మంగళవారము, బుధవారము సాయంకాలములందు భోధన చేయుదురు.

చెన్నపురిలోపడి చనిపోవుట.—ఈనెల 28-వ తేది ఉదయము వైద్యార్ కందపిల్లవీధియందు నివసించుచుండే కన్నయ్యనెట్టి అనునతడు కనగారయ మొదలి తోటయందున్న చెన్నపురిలోపడి చనిపోయెను. అతనిభార్య గుమారు 5 సంవత్సరముల క్రిందట లేచిపోయినదనియు అదిమొదలి తడు గంజాయి మొదలగు నిమాలనుచేయు అభ్యాసములను కలిగి యుండెననియు, ప్రస్తుతియు యీతనిగురజయ ప్రమాదమున కలగెననియు, తీర్మాన మొసంగబడెను.

ప్రమాదము:—ఈనెల 28 వ తేది సాయంకాలము 5¹/₂ గంటలకు చిన్నపవనము అను గుర్రపుభాను శ్రాత్తుగుర్రము సెకనానిని పంపెత్తించుటకు స్పర్ చెన్నపు ఆవరణమునకు దానిపై స్పారిచేసిపోయెను. అచ్చట గుర్రము బెడరి నానికి లొంగక క్రిందపడెద్రొనెను. బోడ్డుపై బోవుచున్న యిద్దరు బాలికలకు గుర్రము దాటులు. నేముటచే వారికి గాయములు కొద్దిగా లగిలెను. వైసువానికి మెడయొక్క విరిగి పోయెను. గాయములు తగిలినవారిని జనరలు ఆస్పత్రికి పంపిరి.

ఎలక్ట్రిక్ కుచుంకా విరిగి మిద చుడుట.—పద్మనెరునేలు డ్యామేజిదావా పద్మనెరునేల గూపాయిలు నష్టపరిహారమును గోరుచు మంత్రపాని ప్లంట్నుండి తుకేటిను అనునామె బొంబయిలోని మాంగిని బ్రదుకు అను హోటెలు వారిపై దావాదాఖలు చేసిరి. గత సంవత్సరము మొయి నెల 4 వ తేదిని ఈమెతనకుమాత్రుడై హోటెలునకు పోయియుండ ఎలక్ట్రిక్ పంకావిరిగి మీదపడెగ గాయములు తగిలినవి. హోటెలువారి యజాగ్రత వలన తనకేగాయములు లగి, లి న వనియు, త న కు త న్మా లయన కలిగిన నష్టములకు హోటెలు యజమానులు బాధ్యులనియు, 15 నెల రూపాయిలను నష్ట పరిహారముగ నిప్పింప వలసిదనియు ఈమె కోరినది.

తిరు యజాగ్రతవలన గాక ప్రమాదవశమున పంకావిరిగి వాదివిన పడెను. కనుక నష్టమునకు తాము బాధ్యులము గానుని ప్రతివాదులు వాదించిరి. ప్రతివాదులు వాది యందు దయగలిగి యిదివరలో కొంత సహాయముచేయ ప్రయత్నించిరి. కాని వాది ప్రతివాదులెచ్చువైకమును తీర స్థరించెను. ప్రభుమున, వాది పరిచారికయు, గాయము నందినపుడా మెకు చిక్కి యొనగ్గిన డాక్టరు లేఫాండుగారును సాక్ష్య మిచ్చిరి. చేతులకు దట్టముగ గాయములు తగిలిపోవటి ఎముకలకు ప్రమాదము సంభవించినదియు లేనిదియు కంటితో చూచినంతమాత్రమున చెప్పజాలముగాన వాదిచేతులను “ఎక్స్” కరణములతో పరీక్షింప ప్రతివాదులు కోరుచున్నారని యనంతమున ప్రతివాదుల స్వా య వాది జి వ్వా గారు మనవిచేసిరి. పిమ్మట కన్నులు స్త్రీలుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఈయన వాది చేతులను తనిభిచేసి యున్నాడు. గాయములు తగులుట నిశ్చయమే గాని యందు మూలమున నీమె తనవృత్తి ని కట్టిపెట్ట నక్కరలేదని కల్లులుగారు విన్నవించిరి. పంకావిరిగిన కారణము నారయ అస్తిపైంటువలెక్రియకలు ఇంజనీయరు హిగముగారు విచారింప బడిరి. తడు విరిగిన పంకాయొక్క స్థితిగతులను, ఆ పంకా ఎట్లు తయారు చేయబడినదియు ఆదిగాగల పదములను తెలియజేసెను.

ఇంజనీయరుగారి సాక్ష్యమైన వెనుక విచారణ నిలుపు చేయబడి చురల గత సోమవారమునాడు ప్రారంభమయ్యెను. ప్రతివాదుల పక్షమున జిన్నాకారు వాదుల సాక్ష్యమును వివరించిరి. వాదుల సాక్ష్యమునందగ్గముగ నున్నదనితేల్చి, యావశ్యకమైనచో ప్రతివాదుల సాక్షుల బిలిపింతునని చెప్పిరి. ప్రతివాదుల పక్షమున ప్రభుమున మాంగినిగారు సాక్ష్యము తెలియజేసిరి. తనహోటలోని పంకాల మరమ్మత్తు మున్నగు వివరముల నతడు తెలియుజేయుచు వాదికి నష్టపరిహారము క్రింద 150 ల నీ ను ససిద్ధుడై యుంటినిని చెప్పెను. ఓర్పుకు కంపెనీవారి ఇంజనీయరు సిముకి న్ను అ ను నా త డు పంకా కుపయోగించిన లోహమున వారబాటు జరిగియుండును. అందువలన నది చీటవారిని. చీటవారివెనుక పంకా 8,9 సం॥లు పనిచేసియుండును గనుక పంకా తయారుగు నపుడే ప్రమాద కారణ మేర్పడినదని సిముకిన గారు తెలిపవరచిరి. జి. వి. పి. ఇనుపవారి భార్యను పెంపిలుగారు సాక్ష్య మిచ్చినవిదప క్రాస్టుకుంపెనీ వారి మేనేజరు వాట్సునగారు పరీక్షింపబడిరి. హోటలులో పంకానమర్చినదీయనయె యగుటచే, పంకా విరిగినదని తెలియగ నె, సహజముగ దాని పరీక్షింప ననేషించెను. పంకాయందుండిన లోహము విషయమున నీతడు సిముకిన గారితో నేకీభవించెను.

ఇంకను ఈ దావా విచారణలో నున్నది.

శ్రీకృష్ణుని రాయబారము.
ఈగద్యకావ్యము మాకావ్యాలయము నలంకరించినది. ముప్పదియేండు వందలకుండు సూర్యనారాయణశాస్త్రి, చదలువాడ సుందరరామశాస్త్రిగారలచే నీగ్రంథము విరచితమగుటచే దీని ప్రాశస్త్యమును గూర్చి వేరే వక్కాణింపఁజనరములేదు. ఇందలి కథ చాలవగకు భారతము ననుగరించియే వ్రాయబడినది. కవిత్రయమువారి వాక్యము లచ్చటచ్చట గాన వచ్చుచున్నవి. భారతకథ యంతకును యీభట్టమే వన్నెదెచ్చుచున్నది. అందు శ్రీకృష్ణుని రాజనీతిజ్ఞత, దూరదృష్టి, రాజకీయవిషయక విజ్ఞానసంపన్నత, అసాధారణ ధీశక్తి యీ రాయబారముననే సువ్యక్తమైనవి. నరయు భారత దేశవాసులందరికిని ఆదర్శప్రాయమగు శ్రీకృష్ణుని పవిత్రజీవనమును, ఆతని అమావష కార్యములను వర్ణించి, తద్గ్రంథమును రామనారాయణ గ్రంథమాలకు మొదటి పుష్పముగ నర్పించి గ్రంథకర్తల యాద్యము మెంతయు వర్ణనీయము. మరియు, యీరాయబార సందర్భమున చెప్పబడిన ఉపాఖ్యాములు భక్తిసభరితములై, లోకజ్ఞాన దానకములై యొప్పాగములు న్నువి. ఇందలికైలి మిగుల సంఘనీయము. “భాష యందు వ్యుత్పత్తి సంపాదించగ్గోరు విద్యార్థులకు ఛందోనియమంబున శబ్దసంకేతసాధారణంబులకు పద్యంబులకన్న బుష్కలశబ్ద ప్రయోగహృద్యంబులకు గద్యము లెంతయు సుపకాంక్షము” లని పరికించియు, “నానావిషయ వివరణకైతెల వరుటకు. బహుశబ్దపరిజ్ఞానం బావశ్యకంబు” నిగ్రహించియు, గ్రంథకర్తలు యాలోపములను సంస్కరించుటకెట్టి చుహత్కార్యమునకు పూనుకొని, జయప్రదముగ కొనసాగింపుచున్నారు. మరియు, విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు లక్షణయుక్తమగు వ్యాసరచన నలవడ జేసికొనవలెనని ప్రస్తుత్యమువారి నిబంధనము కాసింపుచున్నది. ఈ గ్రంథము విద్యార్థుల కట్టి వ్యాసరచనము సుసాధ్యము గావించి వారి కమితసహాయ మొనరించునని మా నిశ్చితాభిప్రాయము. ఇందలి విషయప్రాముఖ్యముతో తెలిప్రాశస్త్యము తులతూగుచున్నది. తెలివాతి కవినమై, మిగుల మనోహరమైయున్నది. ఈ పుస్తకము విద్యార్థులకు పఠనీయగ్రంథముగ నుండుటకెంతయు తగియున్నది. ఈ గ్రంథకర్త లిట్టి సద్గ్రంథముల నిక్షనుచనించి ఆంధ్రభాషా సేవ జేయగలరని నమ్ముచున్నాము. ఈ పుస్తకము వలయువారు పచ్చయప్పకళాశాలకు ప్రకృతము రామనారాయణ అంకు కంపెనీ, నెంబరు 1, ఎస్.పి. నేను నందరాసు అని వ్రాయవలెను.

నిర్బంధావాస శిక్షలు.
శ్రీమతి విశెంటుమ్మ, అరంజేలు, వాడియాగడ్డ నిర్బంధవాస శిక్షవలన కలిగెడి ఆందోళనమునకు శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువువారు మాత్రమే జవాబుదారు లనువారి ఆలోచన సరియయినట్లు కాన్పించెను. ఏలయన కామన్న సభలో హిందూదేశపు కార్యదర్శియగు ఛేంబర్లెను గారు “ఈ నిర్బంధ మవసర” చనియు, “మిగిలిన ప్రభుత్వము లన్నియు విశెంటు గారి యొక్కయు, యామె సహాయుల యొక్కయు చర్యలు దేశమునం దపాయకరమగు నకాంతి బురికొల్పినదని నమ్ముచున్నా”రనియు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి ఇందువలన శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువు వారిచర్య, మిగిలిన ప్రభుత్వముల వారియొక్కయు, హిందూదేశపు కార్యదర్శి గారి యొక్కయు సలహా లేక జరిగించినట్లు తోచబడెను. శ్రీ గవ్వరు గారికిని, శ్రీ విశెంటుమ్మగారికిని జరిగిన సంభాషణవలన గు ఇ వాదని వ్యక్తీకరింప బడుచున్నది.
“కారణములేక కార్య బుగలుగ”దను ఆంగ్లోక్రీ శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువువారి అధికారబలముచే “కారణము లేక కార్యంబుగలుగున” ను నట్లు మాన్ప నెంచజూచు ఆంగ్లాధికారోద్దేశము కాళికవస్థియల వాన్వైచిత్ర్యము నిక్కాలము నను వ్యక్తీకరించుచున్నది.
లోకమున మానవుల వికాసమునకు, లోకానుభవము నకు, భావములు, కర్మలు అను రెండుసాధనములుకలవు. మనోనిశ్చయము కార్యనిశ్చయను, కార్యదీక్ష భావవ్యాపనమునకును సహకారులు. సంకల్పము స్థిరపడినపుడు భావము బలపడును. భావము బలపడినపుడు కార్యోత్సాహము జనించును. కార్యోత్సాహము జనించినపుడు క్రియారూపమున భావము ఫలవంతమగును. సకలజన హృదయాల్లో ద క రం బు ల గు విషయంబులు సయితము భావనిక సితంబులై కార్యరూపమును ధరించుచున్నవి. లోకమున సంకల్పములేని కార్యము గలుగ నేరదు. సంకల్పము గలిగినతోడనే కార్యములు సిద్ధింపవు. సంకల్పము స్థిరపడినపుడు గాని ప్రజలు కార్యోన్ముఖులుకారు. స్థిరసంకల్పము, కార్యశూరత్వము, పట్టుగడునపుడు విజయము సిరియు, నీలియు, విభూతియు, ప్రముఖ గలుగునని సంజయము ధృత రాష్ట్రునికను గీకోపదేశాంతమునందు చేసిన హితోపదేశము సకలజనకముల యందును విజయమునకు పరమ ప్రమాణము.
విప్లవపరంపరల పాలెనను ధరతఖండము స్వయంవ్యక్తత్యమును బ్రదర్శించుట భగవద్విద్యయును.”
జే. సూర్యనారాయణమూర్తి.

ఆంధ్ర రెడ్డి మహాసభ

నిన్నటిదినమున నెల్లూరులో సమావేశ మగుట

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు ల యుచ న్వాసము

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు దొడ్ల వెంకట్రామిరెడ్డిగారి యుపన్యాసమునందలి ముఖ్యంశములు:—

(ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు వారి యుపన్యాసమునందు సీతాపురచరిత్రమును మహాసంగ్రామమును పరపతి సంఘములను గురించి గయితము చర్చించిరి.)

మహాజనులారా!

రెడ్డిచరిత్ర.

ఈ రెడ్డి యశశ్రీస్తులు మహాకవీశ్వర వర్ణసప్తాశ్రంబులై యున్నవన్నతన వారి ప్రాశస్త్యము స్పష్టమగుచున్నది. కీలో దాసీరులు, ధర్మదీరులు, దయావీరులు, యద్ధవీరులు వెక్కండి మహాపురములు మన్న వెలసిరి. వీరిచే స్థాపించిన బడిన, కాలశతబంస భిలములైన రాజ్యముల చరిత్ర విన్నప్పుడు పులకేశరీరుణి గాని మానవుల డండ నోపడు. వీరి ప్రాపున ఆంధ్రవాణి యెంతయు నర్థిల్ల నోచెననమాట చెవి సోకెనంత నే య నడద బాపనములు చిప్పికమానవు. త్యాగ భోగములయందే గోక యోగగంధాదనమున గూడ వీరు ప్రశస్తి గాంచిరి. సర్వమలసార మనియు, నిఖిల వేదగూఢ్య వనియు దత్తవేదైలచే శ్లాఘింపఁడచు, ఆబాల గోపాల మాండ్రలకుఁ బరిపఁడచు నుండుటయే గాక, మతాంతర భండాంతరాలకేల సహితము శిరమున దాల్చుబడుచున్న వేమన కెడ్డి పద్యరత్నములకిలవ నిర్ణయంప నెఁడు సాహసించునా? ఎవరు నిజభూపాదర్శనముల మెఱయించి స్వతంత్రరాజ్యముల స్థాపించి జాతీయో, ఎవరు లోకోపకారతత్పరులై మహా కవీశ్వరాశయముల గ్రంథభంజులుగా నొసర్చి యాంధ్రవాణ్ణి యెలు నెంతయుఁ బోషించిరో, ఎవరు నిర్మించిన మనరో పర దేవాలయములందందు నేఁడును జనోపకారములై వెలయుచున్నవో, యెవరు నిజయశోహీనిభయమునందేసియో యనఁ బరాశ్రయాజీవ నిమజలయు నివృంపిరో అట్టి రెడ్డిసం త్యులచరిత్ర గ్రంథము కాకుండుట మిక్కిలి విచారకరమే గాక మనకుఁ దీరినశత్రుగాఁ గూడ నున్నది. ఈకొఱత శత్రుకాలముననే తొలుగు గాక.

జహనాటకము.

మన పూర్వుల బలపరాక్రమములను, ధయ్యి శ్రేష్ఠి యులను స్మరించినంతనే మన శరీరములందుఁ బులకలు మెలకెత్తెడ గాదు. అట్టి పౌరుష ప్రధానశతబంస జనించిన మనము నేఁడెట్టి పీడ్వనతులమో పోకొంపుడు. సాలో స్తుత్యులవలఁ గన్పవఁతము, కటా! నేఁడు వాసులకు కాకరమయ్యెను. రిపుభయదక్షిణతమున గల వీరినిఁజూచుకొండెనియు నేఁడు మాతమన్ను గానరాదు. వేయేల? య జీవితమే మనకు భాగముగాఁ దొందుకొని వచ్చెఁజూడే! మన వెడ్డల సత్త్వనఁడదాన, మన యిష్టత శరీర పటుత్వమును దలంచి జొట జొటఁ గన్నీరు నిఁచు మానవుడొక నలనా నుండునా?

ఈ యభ్యంతరిక గారణము వ్యంగ్యముగాదు, 'శరీ'మా ధ్యంఖలు ధర్మసాధన'మను నాశోక్తి నెన్నఁడు మనమునఱచితిమో, ఎన్నఁడు మనము వ్యాయాసశాలలకంక తలయేనిఁ ద్రిప్పవైతిమో, ఎన్నఁడు మనము నగనాగ'కతావాహినింబడి విధిపీడిత్యులయల నెరసి చితుచ్చభోగలంపటులమై ఉడుపునందుఁ గుడుపునందు నడుపునందు భండాంతరల నిడంబింపఁ దలంచి వ్యగత్యుష్టికలవెఁడఁ బరిభ్రమింపఁదొంగిలిమో నాఁడే విధాతి మన లలాటఁబులయందు నిట్టి దుగ్ధతి సుఖాత్మరంబుల లభించెనని గ్రహింపుడు. మహాజనులారా! ఇకనేని చిరనిద్రనండి మేల్కొంచి ప్రకృత్యితిని గ్రహించి వైకౌన చున్న యీ పీడితనండి మన కెడ్డినఁజేయున రక్షించియుద్ధ రింప ప్రయత్నింపుడు.

మహాసంగ్రామము.

బలపరాక్రమము లన్నంత నే యైరోపా మహాసంగ్రామము కన్నుల బాడఁగట్టుచున్నది. ఇంతటి లోకవిప్లవమును గలిగిన యెఱుగము. ఇది ధర్మాధర్మములకుఁ గలిగిన పోరాటము గాని యొండుగాదు. వైజయ పన్నిన బాలమునంజిక్కి, స్వతే క్తిరక్తిక్కి బొమ్మలనలె నాడుచున్న జగదీ ప్రభృతిరాష్ట్రముల యుత్కు

నడండుటకుగా మిత్రమండలివారు పడు కష్టములు లెక్కింపరావు. కేవల భౌతికసంపత్తిచేసి విజృంభించు లోక కంటటలై మహాధర్మము జగ్జులయెడ సానుభేదములు నిరర్థకము లయ్యెను. దండోపాయమును వారు నలచిరి. లక్షోప లక్షులుగా భటాగ్రేసరులు ధర్మ రక్షకాధ్యము ప్రాణముల నుంకువ నెట్టుచున్నారు. కోట్లకొలది ధనము వ్యయింపబడుచున్నది. శిష్టరక్షణ దుష్టరక్షణములు రాజధర్మముగాఁ గొని "య్యలస్యబలరాజా" యను నాశోక్తి సాధకముగా కీక్ష మహించి రక్తము వాహినులుగట్టి మహాహోరఁ బోరాడుచున్న మన పంచమబార్జి సార్వభౌమునికి మిత్రమండలికి శీర 2యము శత్రుకాలముననే సిద్ధింపఁగాక! హృదయసూత్య లగు జగ్జుల దౌష్ట్యము నామావశిష్టమగుగాక, అశ్రుము అదృష్టము నగు నీ మహాప్రళయము సర్వముగాఁ దొలఁగుగాక. అచిరకాలముననే లోకప్రశాంతి కలుగుగాక.

దేశ సేవ.

విరోపా మహాసంగ్రామము లోకప్రళయముగా మన్నదని యెల్లరకుండెడిదని సంగతియే. కేవల ధర్మసంస్థాపనార్థమై ఘోరముగా మిత్రమండలివారు పోరాడుచున్న యీ భండ నమునలని సంతోషమును విన్నంతనే మారవశ ప్రమాతు లగు మనరెడ్డియొక్క శరీరమునందలి రక్తము ఉడ్డుకుకపోయి. తొల్లింటిగుంటిమి నేఁడు మనకుఁ గలుగకున్నను, శౌర్యశ్రేష్ఠి ములు మనలో మొదలంట సంతరింపలేదుగా. రెడ్డిసంతులగు యువకులారా! మనపూర్వుల పరాక్రమ స్మరణముననేని, ధర్మరక్షణము విధినిశితమున తలంపుననేని, దేశసేవకన్న బగ మధస్యము లేదను నమ్మికచేరనేని, దేశసంరక్షణ సేనాంగమున మీరు ప్రవేశించి యదను వచ్చినప్పుడు మీ నిర్వాహ రాజధర్మని, మీసాహస శక్తిమంబులను లోకమునకుఁ బ్రక టింపుడు. మన బల పరాక్రమములను, శౌర్యశ్రేష్ఠియును, సహన సాహసములను లోకప్రసిద్ధ మొనర్చుటకుఁదగిన సమయము వచ్చెను. సమయమునకు ముసయోగింపని కలిమి యెట్టిదేని నిరర్థకము.

సభోపదేశములు.

ఈ సభ రెండు జీవంతప్రయోగములను రెడ్డిసంతులకు మప దేశంబు చున్నది. ఈ రెంటిని సర్వకాల సర్వాధ్యక్షులయందు మనము చూడరాదు. ఎంత శత్రుకాలములో మనకీయంధ్రసిద్ధి కలుగనో అంత శత్రుకాలములో మనకు మహాభ్యవయము ప్రాప్తించును.

"సర్వసిద్ధి కరీంద్య" అనునది ప్రథమోపదేశము. సర్వ విషయమై యింతుక విస్తరించెదను. ఈరాష్ట్ర) యందుగల ప్రాహ్లాలులలో 100-కి 87 గురు, వైశ్యులలో 100-కి 27 గురు, కన్యవాసలో 100-కి 6 గురు, రెడ్డిలో 100-కి 3 గురు కంటె దమ్మవగు జడువులన్న వారు గలరు. ఈ నిర్వ్యయము నలననే మనవారి విద్యాసంపద విశేష మగుచున్నది. లక్ష్మీపుర స్థుకు లోకవో నుండనమాట సాధ్యమచేతు మనతెగతములూనెనో యుట్టిచున్నది. ఇకనైనను మనము మేల్కొంచి యునబాలకుల యశోచిత విద్యగఱపఁచేని మనతెగత నెన్నఁడు మన్నన గలుగఁబోదని నమ్మిండు; ముహూటికి నమ్మిండు.

విద్యాభ్యాస విధానమున భిన్నాభిప్రాయములుగల వారుకొందఱు మనలోఁ గానవచ్చెదరు. మన మాతృభాషయగు నాంధ్రమును మనబాలకులఁ గఱపిన బాలవాయని కొందఱు భావించురు. రెడ్డి యను పేరుగలవానికెల్ల ఎంగున్న ఆంధ్ర భాష మాతృభాషయైయున్నది. వాని మాతృ భాషాభక్తి కది యేచాలాచున్నది. జ్ఞాన సంపాదన విషయంబున నేభాషయ యినబాలకు. అయినను బ్రకృతకాలస్థితింబట్టి రాజభాష బహువిధముల మనకు ఆవసరము గానున్నది. ఇతరభాష లెన్ని నచ్చినను, రాజభాషా పరిచయములేనివోఁ గన్నులండియుఁ జూపులేనివాని పగిదియగును. దేశభాషలములముగా రాజ్యాంగ విషయంబులు నకుపఁబడు కాలమునచ్చుదశక మనము మన బాలకుల రాజభాషను తెప్పింపక తప్పదు. రాజభాషా పరిజ్ఞానము జీవితాసంపాదనమునకే యననట్టి యూహ మెచ్చుదగినదికాదు.

ఆంగ్ల భాషాభ్యాసమునకుఁ బాఠశాల లందందుఁ గల వుగాని, విద్యాధ్యయించుటకుఁ దగినవసులుమాత్రము నెట్లొ వొట్టలేవు. విద్యాధినికేసిననులను నిర్మించుటలని ప్రయో జనమింతంత యనరాదు. ఇట్టినికేసక నిర్మాణము సాంకూచిక మునకుఁ గ్రొత్త గాదు. విద్యాభ్యాసమునకు గురుకులవివాసము ముఖ్యమని మనయాద్యులు మొట్ట మొదటనే గ్రహించి యాప ధ్ధతి నాచరించుచుండిరి. భండాంతరములందుఁగూడ ఇది నేఁడు మిక్కిలి సమాదరింపఁబడుచున్నది. బుద్ధి చాంచల్యము నిరోధించి శ్రద్ధాధర్మలతో విద్యగఱచుటకుఁ బరమసాధనమైన యాద్యధ్ధతి మనము మనబాలకులఁగా మఱల నుద్ధరింపవలసి యున్నది.

మహా బాలుకులననే బాలికలుగూడ విద్యా విషయంబు మిక్కిలి శోచనీయస్థితిమన్నారు. శ్రీలకు విద్యవల దను మాఘకాలముగడచిరి. సర్వమతములవారు సగృహతుల వారు శ్రీలకు యధావిధి విద్యగఱపి యజ్ఞానాంధకారబాధు రంబులగు తమగృహంబులను ప్రజ్ఞావీరికలికచే నలంకరింప యత్నించుచున్నారు. సంసార సుఖసర్వస్వమును జూఱలాడుటకు శ్రీ పురుషు లభయము సమర్థక విద్యాసంపన్నులు గావలయును కానినాఁడు అసమర్థుడోమ మవాటిల్లి ఇల్లు గుల్ల గా సంసారము నిస్సారముగా బరిణమింపకమాండు.

ద్వితీయోపదేశము.

"ధర్మమాలమిదమ్ జగత్" అను నది ద్వితీయోపదేశము. ఏ కాశ్యముగాని ధనసాహాయ్యములేనిది పాసగదను సంకతివీకుఁ గ్రొత్తగాదు. "యస్యాస్తి త్రిమ్"అని మహాకవి భక్తహృదీ వచించినది ఎంతయు సత్యము. ధన సంపాదనము పరోపకారమేగాని పరపీడనార్థముకాదని మీకుఁ తెప్పిన క్కఱతేదు. ఇట్టిధన సంపాదనమునకుఁ తెక్కు మార్గములు గలవు. అగు వ్యసాయ మూలక ధనార్జనము చుకు మన చెడ్డలు కాసింపిరి.

వ్యవసాయము.

ఇరానీంతులు కొందఱు వ్యవసాయము నీవచ్చుత్తి ను నియు, వ్యవసాయ వ్యవసాగి నింతుకయు సుఖములేదనియుఁ బలుకుటగలరు. సమస్తలోక జీవనాధారమై, సద్ధగ్యాచరణ పరమానుకూలమై, ప్రపంచమునకు బహిష్కారమార్గ ప్రదీపకమై విరాజిల్లునట్టి యుత్తమోత్తమ వృత్తిని వ్యవసాయంబును దూలనాడుట యజ్ఞానము. ఈవృత్తిభండాంతరముల యంగును మిక్కిలి గణింపఁబడుచున్నది. శరీర బల ధుల సుఖి వృద్ధికి కీరింబోలునది యొండు కాన్వింపదు. వ్యవసాయుకి అర్హ గౌరవము ప్రకృతకాలమున మనదేశమందుఁ జేమారమి కార కాంతరములగునఁ గాని వృత్తివోషమునఁ గాదని గ్రహింప కలయు.

వ్యవసాయము మనదేశమునందు అంత యుచ్చస్థితిలో లేదనుట నిర్వివాదాంశము. ఇచ్చట పనియకములభూమి యొ సగు ఫలమునకంటె నెక్కువగా జనాత్, అమెరికా మున్న గు దేశములయందు ఒకయకము భూమి యిచ్చుచున్నది. కేవల శరీరకష్టమునలనఁ గాని శ్రద్ధావిశేషంబునఁ గాని వాంతి యధికఫలమును బడయుచున్నానుట కల్ల. ఈ రెండు విషయములలో మన వ్యవసాయులయెడ లోపముఁ జూపింపఁబాలము. వ్యవసాయముపట్టి దేశ కాలస్థితిలంబట్టి యశోచితనూ తనమార్గములఁ ద్రొక్కుటకు నలసినంత జ్ఞానము మనకు లేమయే యాయలృఫలమునకు మేతువు. ఈచెట్టి దొలఁగకలెన్న వస్తుత్తి వైష్ణానదాయి కళాకాలకు మన యువకులు చని పశేసాంశములను నేర్చుకొనలయును. అంతిను చాల గు అందందుఁ బ్రదర్శకాలలను నిర్మించి వారిద్యారో రయితులకుఁ గ్రొత్తపంగతులను నేర్పవలయును. పద్ధతులు నూత్నములైనను డి పయోగకరములగునేని "యతులు వానిని దప్పక యానగొంతురు.

నికమర్యము.

నికమర్యమునని లాభము సావ్యశాకము. దానిఁ గూర్చి విస్తరించుట యనావశ్యకము. "తృణైర్నత్యిమాప వైషిష్యస్తే మత్తదస్త్రక" అనవినమే! నికమర్యము గలిగిన నాఁడు జనులుసాధింపరాని కార్యమండదు. నికమర్యము దొఱక నేని అలఁతులకలనఁ గూడ ముప్పవొప్పవను. మన కొండ వీటిరెన్న ఓరిచగల్గియున్నంతకాలము వారిని పురాజులు చెన కతెవండిరి. రెడ్డిలోఁ గొంచెము ఆరకుండు చూపట్టినంత నే గం ద్రాస్తేమలై యున్న కటకకణ్ణాట మహమ్మదీయ ప్రభువులు నందుచేసికొని ప్రవేశించి రెడ్డిరాజ్యమును నామావశిష్టమొనర్చిరి. ఒడ్దిక నాటి బలమును అరమల నాటి దౌర్బల్యమును జాటుటకు వేఱునిదర్శనము పలయునా?

కళాత్మకము.

అయినను, అకమునందు కాంతాకాశ్యపీ కాంచనంబులు అనుమానకలన వైకమత్యమునకు భంగము గలుగుచున్నదని చెప్పవచ్చును. కాంతయాన అటుండనిండు. ద్వితీయ తృతీయముల వలన మాత్రము చెప్పరాని బాముల బహుత్వాము. భూసంబంధమైచియు, భవసంబంధమైచియునగు వ్యవహారముల నిర్వహిత ఉన్న న్యాయసాక్షములు చాలవచ్చునని చెప్పవచ్చునని మన వ్యవహార బాహుళ్యము స్పష్టపడును. ఈవ్యవహారములలో దగులుకొని చెప్పరాని వ్యయప్రమాదముల హలగుటయేగాక, పరుగులలో జుట్టునయు నగుచున్నాము. పొలముతోడ భవముతోడ నున్న సలంబంధము స్పష్టతలము వ్యవహారములు రాకమావు. వచ్చిన వ్యవహారములను లక్షింపగలదు. విధియు.

పంచాయితీ.

వ్యవహారములను న్యాయసాక్షముల ద్వారా పరిష్కరించుకొనుటకన్న ఆయా గ్రామములలోని పెద్దనగుల వలన బరిష్కరించుకొనుట యెంతయు మేలు. క్రొత్తనకు బోయిన గొల్లసోగునను సామెత వినియేయుదును. నిజమును దెలిసికొను విషయమున ఆయా గ్రామస్థుల కుండలయ వ కాళియు న్యాయసాక్షము వారికి గలుగజేరదు. పంచాయితీ పద్ధతి నునకు గొత్తకాదు. హిందూ దేశము పుట్టికనిమొదలు ఇది చూడగలము. నున్నవనయును. మహాపుత్రుని కుమారులకాలముందు గూడ నాయా గ్రామాలకు నివాసమును నున్నయు గ్రామసంఘములవలననే తీర్మానింపబడుచుండెనని హిందూ దేశచరిత్ర తెలుపుచున్నది. ప్రకృతము సమస్తరాజ్యములు తిరుగుల పంపున వివాదములను బంచాయితీద్వారా తీర్మానించుకొన యత్నించుచుండెనను మాత్రము అట్లే యేలచేయుగాను? రాజధిరాజులకు సంఘము యోగ్యమైనపద్ధతి యెటు అయోగ్యము కాదుగానా.

మనలో దగినంత మైకి మత్తయకలదేని ప్రభుత్వమువారుగూడ మన కీవిషయంబున కలసింత సహాయ మొనర్చునన్నారు. ప్రతి గ్రామమునందు నుంచాయితీ సంఘమేర్పడి ఆసంఘముద్వారా గ్రామవ్యవహారములు పరిష్కరింపబడుచునకు గ్రామస్థుల కస్త్రాక్షము వారికి దక్క దని యాశించి జేయుచున్నాను. ఎంతవారలకు వెజనక బహువిధప్రమాదముల నొప్పి గడించిన సామ్యము వ్యవహారముల కారణ బుర బహుళాలు నేయు మనశ్చిత్తినిజాడ చెప్పుచున్నట్లెట్లులు తిగవులాది కోరిక నాని నన్నింటిగా నున్నది. మహాజనులారా! ఇక నైనను మీరుమేల్కొని దేశకాలావధులను బరికించి యాత్మసంతృప్తిగా మేని బంచాయితీ సంఘములను నిర్మించుకొని నుభుచుందురు గాక.

వైవాహికములు.

బాల్యవివాహములు మనకు విధివిహితములు గావు. ఎందరి రెడ్లలో నట్టి వివాహములు కారణంతరములవలన జరుగుచున్నచో వానిని తప్పుకొని వారింపవలయును. అనన్యమై యానురజాంతము సమాదరణమును తనకు వైవాహిక భర్త మయొక్క స్వరూప మిట్టిదని యెఱుంగ నేని నిమిత్తులను మనముచ్చట తీసుకొనుట, జత గూర్చుట కంటె గడిచినతరువాత మిమ్ముడుగలదా? రెడ్లనంపులగా! మనకుగల నూటన ప్రయత్నము నిందు జోరనీయవలెను. తెలియనగములను దెచ్చికొనవలెను.

కళకులము.

బాల్య వివాహములవలన కష్టములు మనకు గలుగజోవున్నను అన్నిటికన్న నెక్కువై స్వస్వము నువ్వెత్తుగా నపహరించి కన్నవారి కనుపు గాల్పుచున్న వకులమును పికాచము మనలనెంతయు బాధించుచున్నది. ఈ దురాచారము తలయెత్తినది మొదలు తల్లిదండ్రులను బుత్రికాజనము ప్రాణనష్టమయ్యెను. వకులములు కాలహూటవిషఫలగుని త్రొక్కిగా గ్రహించును. వీని నిప్పుడే యాపుమాపమేని, ఇది పండి విద్వజులుల చెనబట్లునయు, ఆనిత్రుకముల నెక్కువిషకృతులు తిచ్చాచారములను తరతేగయొక్క కీర్తిని అంతరింపజేయుటయు నీధ్యము. అట్టిదొడము, కాస్త్రునిధ్యము, అనంతసంఖ సంభాషణకము, గుర్తన కయభూయిష్టము నగు నీదురాచారము మన తెలంగాణ కలయె మైకుండునట్లు కళావినియము బాసెప్పి మీరు మనసొంపుకృతజ్ఞతకు బాతులగుచుని త్రికరణకుద్ధిగ నమ్ముచు న్నాడెను.

రాజాసమ్మేళనము.

రెడ్లలో గొన్ని ప్రధానాశులను నూచించితిని. వీనిలో నొక్కొక్కవానికి నుపశాఖలు గలవు. ఈశాఖోపశాఖల యాచారములు సమగ్రముగా బరికించివిన, భేద మంతరగా గాన్పించును. అదియునుంగాక, రెడ్లు మొట్టమొదట నేక కుటుంబమువారుగా నుండి గృహాంతర కలహముల వలన విడిచి నే రాంబరముల తేరిగనియు, వారలకు రాకపోకలు తేనికారణమున వారి సంకతి వారు తమ పుట్టు పూర్వముల నెఱుంగక యున్నట్టి వారవట్లు నొకతేగగా నేర్పడినయును జేవ్వరు. ప్రమాణసాక్ష్యము లేని కాలమున నిట్లు సంభవించుట వింతగాను, ఇట్లు క్రొత్తతేగ లేవు మట్ల బ్రాహ్మణాది జాతులయందును గానవచ్చెడి. జేకాంతన నాములు తమ పూర్వాచారముల గొన్నిటి నిరసించుటయు తద్దేవాచారముల గొన్నిటి గ్రహించుటయు గలను. అంత మాత్రాననే వారికి భిన్న జాతిత్వము సంప్రాప్తము గాదు.

రెడ్లతోగల లెడున్ను వారి మాతృభాష తెలుగుగా, వారి కులవృత్తి వ్యవసాయముగా నున్నది. ఏకభాషయు ఏక వృత్తియు గల యీ రెడ్ల యాచారములయందు సయితము పాటింపఁ దగినట్టి భేదములు గాన్పించవు. పోలికయందుఁగాని, వైజనంబులందుఁగాని వీరి లో నంత తారతమ్యము గానరాదు. ఈ యంతయుల నాధాగముగాఁగొని పరికించినచో రెడ్లతోగల లెట్లు మొట్టమొదట నేక కుటుంబమునకు సంబంధించినవగుట స్పష్టమై తోచుచున్నది. ఈయూహను వీరిచరిత్రయు స్థిరపడి రాజాభేదముల మాన్పఁగాక, రెడ్లు విక్రము నెఱింగి రాజాభేదముల మాని యోగ్యవరాన్వేషణమునకు, అశాస్త్రీయ దాంపత్య నిరసనమునకు కుదురుగలిగించి, ఎల్లబంధములకుఁ దలకట్టకు పరిణామబంధముచే నేకీభవించుటగాక.

వారాసత్రిక.

రెడ్ల సంస్కృతులకు మనకు సాతములయిన విషయములు నాకుఁ దోచినవి కొన్ని నూచించితిని. ఇవి యెల్లఁ గేవలసంకల్ప మాత్రములుగాక, కార్యమాపవరణాచును బడయవలయును. అట్టిపరిణామము కల్గుటకు సంగతులు మనవారి హృదయంబులకుఁ జక్కఁగా నెక్కవలయును. మఱియు, కాలపురుషుడు నిజప్రతిభా శక్తి మొజును మాత్మంబులగు సంశంబులఁ బెక్కిరింపి లోకోపకారార్థ మనదినంబు వెల్లడించుచున్నాడు. అట్టి యంశంబులను మనముగూడ కలయు నెఱింగి వానివలన మేలును బడయు నుద్యమింపమేని, పుడమియెల్ల విడిచి నెఱుపుచున్న నెఱి పందెమునందు గడుంగడు వెనుకపడి దుర్బహ భాగ నహులమై తలయెత్త నోపకుండుదుము. కాబట్టి కాలముతోడ యముగూడ నుచక్రమించుట విధిగా నున్నది. అట్లు చనుటకు మాన్యు తెలియవలయును. మాన్యు నెఱుంగుట లోకవృత్తపరిజ్ఞానమునఁ గాని నొప్పువదు. అట్టి జ్ఞానమును సమగ్రముగా నెఱుంగుటకు వారాసత్రికదక్క నేరొందు గలుగదు.

లోకజ్ఞానవ్యాపకములైన తెలుగు పత్రికలు కొన్ని గలవు. అయినను మఱియొక పత్రికను, రెడ్లప్రాపులవానిని బ్రయోచించుట యావశ్యకమని తోచుచున్నది. అట్టిపత్రికగలదేని, మనయాశయములను, నునకొఱతలను, మనముద్యమంబులను, అవి యివి యననెల, మనకు సంబంధించిన సుస్పష్టవిషయములను ధారాళముగా వెల్లడించి మనపల్లెలనుగూడ మేల్కొల్పుటకును, పల్లెలు మేల్కొనకున్న మనయుద్యమములు కొనసాగవు. కావున మీరు ఈవిషయమును జక్కగా నాలొచించి రెడ్లకలప్రభోధకుఁ దోవ్వడఁ బ్రార్థించెదను.

కర్పంధప్రాసముక విద్య.

రాబోవు జులై 1 వ తేదీ నుండియు మైసూరులో సుమారు 170 ప్రదేశములందు నిష్పంధప్రాసముకవిద్యను వ్యాపింపజేయువలసినదని మైసూరు దొరతనమువారు తీర్పుచేసిరి.

దక్షిణ హిందూస్థానమున అద్వైత పండితసభ, కుంభకోణము: 23వ అద్వైత పండితసభ, కుంభకోణమున శంకరాచార్య చతురమునందు యీ నెల 21వ తేదీని ప్రారంభించబడెను. 50 మందికి నెక్కువ పండితులు సభ నలంకరించిరి. స్వామిలవారి యాజమాన్యముక్రింద పండితులను పరిక్షించుట మొదలగుపనులు బ్రహ్మశ్రీ యజ్ఞ శాస్త్రి, కృష్ణ శాస్త్రి గాడ్గే నిర్వహింపబడెను. అద్వైత శాస్త్రమున స్థాపించిన వారి ప్రాముఖ్యమును గూర్చి గడచిన ఆదివారము సానుంకాలము స్వామిలవారు చర్చించిరి. ప్రతిదినమును పండితులచే బుద్ధైక విషయములను గూర్చి యుపన్యాసము లియ్యబడెను.

హిందూదేశ పరిపాలనా పద్ధతి.

ఈవిషయమై "టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా" పత్రికా ధిపతిగారికి జె. ఎస్. బహదూర్ గారి లేఖ నంపిరి:—

టైలో మనకు స్వరాజ్యము చేకూరుననెడి అభిప్రాయములను కర్ణింపవలయునని చెప్పరావచ్చు (ప్రభుత్వమువారు నవలను మందలించిరి. దేశమున విద్యాధికుల సంఖ్య యభివృద్ధి మొందుచున్న కొలదిని స్వరాజ్యప్రాప్తి సమీపించునని దేశీయసభ యజ్ఞియ సమితి యున్నగు హోమయూల వారు లకు దృఢాభిప్రాయము కలుగుచున్నది. ఈ పరిస్థితులలో మన ఆశయములను, అభిప్రాయములను గూర్చి లగు ప్రజాసామ్యమునకు వెల్లడిచేయుట చువలసి. వీరు విజ్ఞానగంధ మాన్యులను జేయుటకు ప్రభుత్వమువారే శక్తివరములు. ఏని యెటులు చున్నను, వీరి విజ్ఞాన మాన్యులయే వీరికి దేశీయ సనస్య నిష్ఠయింప పట్ల సహాయమును చేయుటకు నిరోధక మగుచున్నది. మనదేశము శిశుకాలములో నభివృద్ధి జెందవలయు నెడల ఈ నిరంకుశాధికారులు, నునకు అననము. విద్యకు శాధికారులు తమయిష్టప్రకారము భట్టల పదిది పంతునట్టి వారల మాటలనే గమనింతురు గాని ప్రజలు తమ కష్టముల వారితో మొరబెట్టికొనిన వీరికి కళ్లకొర్రుముగ నుండును. ఇటీవల చెన్నదొరతనమువారు చేసిన ప్రకటనమే యిందులకు తార్కాణము. మదరాసు గవర్నరుగారి యుపన్యాసమునకు నుదాహరణ ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనమునకు తెల్లమైన రూరాలలోచనా విరహిత పద్ధతులను దేశజులందరును అగ్రహపూరిత మాన సములతో భంజించిరి. ప్రభుత్వమువారు భీశక్తిసంపన్నులనియు, అందుచే వీలగుటయ్యగారి పై విధింపబడిన నిష్పంధావాస శిక్ష న్యాయసమ్యక్తమే యనియు మీరు చెప్పుచున్నారు. వీలగుటయ్యగారి ఉపదేశములను, అభిప్రాయములను గూర్చి మీనిలేఖకు లొకరు మీసంపాదకీ యమున వ్రాసియున్నారు. ఈమెకు గూర్చి యేమి చెప్పబడెనను నమృతవారలు తక్కి, ఇతరులకు వీరిమాట లేమియు సమంజసముగ నున్నటుల తోచవు. మీరు వ్రాసిన వ్యాసముగూడ కొంచెము సందేహ స్పృహ ముగ నున్నది. వ్యాసమున మొదటి భాగములో మీరు ప్రభుత్వమువారి ప్రభుత్వ సమర్థించిపెట్టికిని; రెండవ భాగములో ప్రభుత్వము వారి లోపముల పేర్కొనియున్నారు. ఈ కాలమునకు తగిన రీతిని హిందూ దేశము వృద్ధిగాంచుట లేదని మీరు నక్కాణించినారు న్నారు. మన మందరము మూకీభావము నహించి యున్నయెడల మన మభివృద్ధి గాంచజాలము. కావున మన ఆశయములు ఫలవంతములగుటకు న్యాయసమ్యక్తమగు విధముననే ప్రయత్నముల సల్పుచున్నాము. ప్రభుత్వమువారి నేనకుల అభిప్రాయములనే నిరంకుశాధికారులు చెబియొగ్గి నినుచుందురు. మేము హిందూదేశజుల పక్షమున పరి చేయుటలేదనియు స్వలాభమునకై కృషిసలుపుచుంటిమనియు కొందరు చెప్పుచున్నారు. కావున రాజకీయసంఘముల స్థాపించి, జనసామాన్యమునకు స్వరాజ్య తిరుమంత్రము నుపదేశింప నున్నప్పుడు మంజీమి. అందుచే, యుద్ధానంతరసంస్కరణ పరిష్కార సందర్భమున కరతీయ ప్రతినిధులు చెప్పవలయునను దేశజనులందరు నేకగ్రీవముగ నామోదించుటకు నలవలయును. స్వరాజ్యాశయము మన మనసులలో గాఢముగ నేరులుబారియున్నది. వెంట్లెండుగారి బెదరింపులను, కఠినశాసన ప్రయోగములు ము ఈ అభిప్రాయముల ను మిగుల బలపరచుచున్నవి. ఇక గవర్నరులను విమానములనుండి సమ బాంబులకు భీతిలి మేము నిశ్చలముగ నుండజాలము. మేము ప్రభుత్వమువారి అజ్ఞానుగువరకు నేదయింపడక న్యాయసమ్యక్తముగను ప్రయత్నించి నిజకామ్యునిధిఁ గాంచ నిశ్చయించుకొంటిమి. యుద్ధానంతరమున బ్రిటిషువారు మనదేశమునెడల చూపు భారమును బట్టియే, మన ఆందోళనమును ఆధారపడి యుండును.

పాపనరు రామమూర్తి నాయుడు గారి ప్రోగ్రాము.

అనుబంధం 29-7-17 to 1-7-17 2 దినములు. (ఈ గ్రామములకు గన్న యబ్బండితేత, ఆయాతాళిఖులకు రాకపోయినా అచ్చటచ్చట మా యేకెంట్ల దేలియునేయు నోటిముల ప్రకారము జరుపబడును వాటిని చూచి తెలుసుకోవలయును.)

పింగళ సంవత్సరాదినంచిత

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పట్టుములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రించబడినది.

కాగితముల కలపున శివ కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుదుంటువలన వలయువాని వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: కల ద 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
" అధ్యసంవత్సర " " 0-12-0
ఆంధ్రవార్తపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధావృతము.

తామర తైలము.	పండ్లసాడి.	మోహిని తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0.	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో ర, తంబుళెట్టివీధి మద్రాసు.

వాదాపేడితులకు వరము: ఐవోడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిలా

ఆశుకృత్తు రక్తమువలన జనించుకాడ్మములకు కీటకులవంటి మందు. మధుపులన, మచ్చలను గగడమాలన పుండ్లను, ప్రాణహానిలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

కనాదధిసార్వభౌమ గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యరచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరమునందలి పాచరసహజములను, మలబద్ధకమును కాశసంబంధమును పోగొట్టె రక్తమును శుభ్రీకరమును. కీరరాశోగ్యమును గలగ జేయును. 18 రోజులవర కంటుటకు 4 రోజుల బుడ్డలలో అమృతమును.

ప్రాప్తేతురు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనస్వాడి, నెం 2 బొంబాయి
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No 2. BOMBAY

ఏకభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది తెన్నులకంటి అపూర్వము విరచితము.
కల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్ర నర్వకళాశాల-విద్యావ్రవృత్తి.

ఇది త్రియత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే గ్రాహబడినది. కల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 3 తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు.

మోన పోకుడు

తుప్పుపట్టినీయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మానపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Willes Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పలకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీయను ముగ్గునిసిపలువారు పల్లికు వర్షువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏజెన్టు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్కుస్.

తపాలపెట్టె నెం. 558 రు,

389

మదరాసు

(వై కామోజిషన్ గోరునప్పును ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో? కులభేదము లేక కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రం? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవా రీగ్రంథమునై మంచిమభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. శ్రీమిగుల నులభము. 200 పుటలు. అత్యుత్తమ ప్రతిభాశ్రమమున కల 5-0-0 కచ్చులు కేలు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

నులభము, మృదుచురుదురు, భావగర్భితము. 2000 పద్యములకలపు. మంచికాగితము. కై అచ్చు, కాలికోడెండు ధర ద. 1-8-0. పోస్టుఖచ్చులు కేలు.
26] జనమేధవి శేషాద్రిశర్మ, తెలుగు పండితుడు, మున్సిఫల్ హైస్కూలు, కడప.

రోమియోహరి. బాద్ షాహి సోప్

ఈ నూతనశేక సంతోరి ఒక మూరీ ఉపయోగించుటవలన బీహానుందరి యెల్లొగమున యుండు రోమమును చెడుపులేక శుభ్రముగాను యెటువంటి మచ్చలులేకయును బాధలేకయును నివర్తింపును. చర్మముయొక్క స్వభావమైన రంగును కాంతియు పోగొట్టని సోప్ ఇది ఒకటే. (744)
కల 3 బిళ్లలుగల పెట్టె 1-కి రు 1-0-0 వి. పి. ఖచ్చు 0-4-0 సోల్ ఏజెంటు:— మేతా పురుషోత్తం-మూల్టీ, 29 వైసాబజార్ రోడ్ పూలగడికి సమీపము, మద్రాస్

శ్రీఆంధ్ర వచన మహాభాగవతము

అనంద గ్రంథమాల ద్వితీయకుసుమము
సంస్కృతమునందు వ్యాసప్రాక్తమైన శ్రీభాగవతమును తేటగా నీటుగులుట శ్రీని పటములను చేర్చి ముద్రించుచున్నాము. ఇందు శ్రీధరీయము, తిలకము, అనేది ఆ నేకవ్యాఖ్యల యందుగల విశేషాంశములను శేర్పించి యున్నాము. ఈ గ్రంథమును చిన్నవైజాన మేలైన కాగితములపై నచ్చొత్తించి కాలికోబయిండు చేయించియున్నాము.
1-వ సంపుటము ప్రథమ, ద్వితీయస్కంధములు 1-0-0
2-వ " తృతీయ, చతుర్థస్కంధములు 1-4-0
3-వ " పంచమ, షష్ఠస్కంధములు 1-4-0
4-వ " సప్త, అష్టస్కంధములు 1-4-0
5-వ " ఆష్ట, నవమస్కంధములు 1-0-0
6-వ " దశమస్కంధము ప్రథమభాగము 1-4-0
7-వ " ద్వితీయభాగం సంపూర్ణం 1-4-0
8-వ " ఏకాదశ ద్వాదశస్కంధములు త్వరలో వెలువడును. ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండు కో, (285) ఆనంద ప్రెస్, మద్రాసు.

ప్రాణము గల పొవ్వులు

బసున్నోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గాగ్గుడిక యెలు - పొవ్వులకాడ్మలు - గారడి పుస్తకములు చిక్రయంత్రము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
లి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0

శేషాళేశ్వర కస్తూరి, మంచిది తులము 1-కి ...	80-0-0
గోరోజనము, మంచిది " ...	7-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ...	2-0-0
పచ్చకర్పూరం " ...	2-0-0
రసభస్మము తులము 1-కి రూ	0-10-0
చాలామృతము సీసా 1-కి ...	0-12-0
యండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-8-0

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మగు మన మార్గజునుల బంశజులము; "అహింసా మహాధర్మ" అను నీతి నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినాముగా పోష్టుచార్జియు మే మేధరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయుడు.
219 వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంకనిగ్రహ కౌషధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు.

కరోలా.

వాసనలేద, ఏరుచితేను, ద్రవపదార్థము, పులిచేపురాదు, భేదము గావు, దీనిము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము X అయ్యేలాగున వ్యభిచితము గావించును.

½ పాను, 1 పాను సీసాలు
సీసా 1-కి వెలు
రూ. 2-8-0, 4-0-0.

శ్రీ జరుగాడి లీవరు టానిక్.

వైద్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంధిమందు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలసత్వకును, ఆలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, వినుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది. సీసా వెలు రూ. 1-8-0.

కుల్ హట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాగు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చగలదు. సబో ఫలితము శాశ్వతము.

ఈ సొల్యూషన్ పేట్టె 1-కి రూ. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండుకో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీపత్రిక జేరునుదాహరించ గోరెద

368

లోక ప సిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బా

619

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బాను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు నిరూపించినచో కోర్టుమార్గముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బొత్తుములోనే ధాతుసప్తము కలిసివారికి హృదయకోశము బలహీనమై పరణికాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించురు. ఈసాలామిసిరి మురబ్బా నేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము లొగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము నుభయగ జీవించురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బావల్ల ధాతుసప్తమును, స్వల్పస్థితిము మానును, ధాతువు చూపుములో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవాగ్ధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, అకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ పులవిస్థన మగును. సాలామిసిరిజనుడి ఒకబాటిపండు. ఇదికాబూల్, కాలిఫోర్నీ జేతములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా లిపిటవలన మనదేశపు 4 గురు వ సుఖ్యుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వైమురబ్బాను నేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల త్రొక్కి గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనాపాపత్రిక పార్కులలో పంపబడును.
15 కులాలు డబ్బీవెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు

జి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అనన్యరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

“ఆమెకో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును.

ఈ యంత్రము నడపుటను నీటిల్లవాడు అయిదనిముసములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయింపబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా షేక్ చేసేటను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అచ్చుతముగ నడవగలను.

వెల అతిదులభము, కనిచేయుచుట కిగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6 బి. హెచ్. పి. నరకు రకమువారిగా మా వర్క ప్లాకులో నున్నవి. వెంటనే తెలివరి చేయబడును. వెలులు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువాడు దయచేసి మా క్లిప్ వ్రాయును.

జె. అండు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
బొంబాయి నెం. 63 మదరాసు.

327

సవినయించి. **సి. టోటోవరస్టాక్**

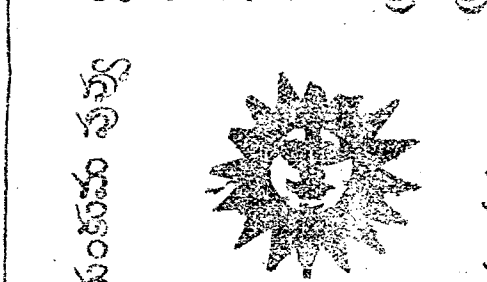
ఇది నూతనమైన గొప్పనానగలది. స్పిటింగ్ తేనిది. శ్రేష్ఠమయిన మొక్క సత్తుకతో చేయబడిన బొట్టు వస్త్రముమీద తగిన నడక యివ్వనును. ఇతర కలెగాదు. మనోహరమున నది. ఒకతూరి తెప్పించి చు మును వెనుక గలదు.

½ డబ్బు బుడ్డి	2
1 డబ్బు ,,	4
½ డబ్బు ,,	0

ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0 సాంసిల్
ఏజెంటు కావలయును: తాము వెల్లించగలిగిన తెలియపరచినచో ధరభాగ్యు చేయబడును.
ఈ త్రేరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.
డి పరస్టాక్ పెర్మ్యూవెన్
నెం 1, వేడోని, బొంబాయి నె.

శారదాంబ
ఇది శ్రీధర్మబోధిని యొక నాటకము. సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ బాపబడినది. అందరును జరివి తీరవలె 4 అణాలు. పోస్టేజీ ప్రతే ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

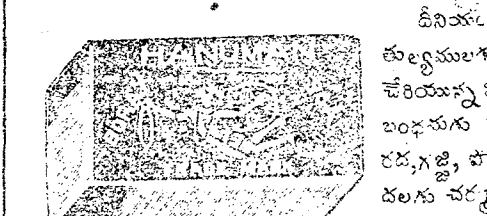
వృచ్చమును నిర్మలము నగు కుంకుమ మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమా గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదల ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎన్. నారాయణ అండు కం
(53) 21. హమ్మంకిధి, బొంబాయి

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులను జరమామృది చేసి దబ్బీకోసమా సీసా 1-కి 0-1-0 తలనొప్పుల మాన్పును. పార్వపునోవ బారిదోలును. వాముపుసోల్ల పోగొట్టు: దనమూలికలచే హిందూచేత మందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నట్లు అమృతాంజనము డిగ్, బొంబాయి, ఆండ్ మదర

హనుమాన్ బోరక్కు నబ్బు

గలను. చర్మమునకు మృదుత్వమును. మనువును, నాక యిచ్చును. అన్నిచోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్ర మా హనుమాన్ గుర్తు జాగ్రత్తగా గమనింపుడు. ఎన్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్సు, మదర